Pauli Christ. Frid. Werneri Vermium intestinalium brevis expositionis continuatio tertia / auctore Iohanne Leonhardo Fischero ...

Contributors

Werner, Paul Christian Friedrich, 1751-1785. Fischer, Johann Leonhard, 1760-1833. Royal College of Physicians of Edinburgh

Publication/Creation

Lipsiae: Apud Siegfr. Lebrecht Crusium, 1788.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/d3ed4qa9

Provider

Royal College of Physicians Edinburgh

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by the Royal College of Physicians of Edinburgh. The original may be consulted at the Royal College of Physicians of Edinburgh. where the originals may be consulted.

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org

PAVLI CHRIST. FRID. WERNERI

VERMIVM INTESTINALIVM

BREVIS EXPOSITIONIS

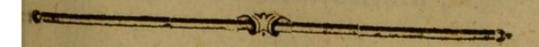
CONTINUATIO

AVCTORE

IOHANNE LEONHARDO FISCHERO

HILOS. ET ART. LIBERAL. MAGIST. MEDICINAE BACCALAVR. ET IN THEATR. ANATOM. LIPS. PROSECTORE

CVM TABULIS QVINQUE
AD NATURAM PICTIS.

LIPSIAE

CID IDCC LXXXVIII.

PAVLI CHRIST, FRIIS, WERNERI

CHMIV MINTESTINALINM

BREVIS EXPOSITIONIS:

ONTINVATIO

AVCTORE

OHANNE LEONHARDO FISCHERO

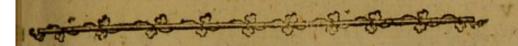
OT RT, ART FIDERAL WALEST. MERICALE

OCCALAVR. ET IN THE VER ANATOM. LEC.

CVM TARVEIS OFINDUE

LIPSING CV

consumer asset cas

PRAEFATIO.

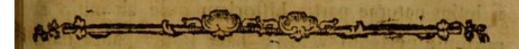
praefatione hac communicare possim, issis forte hoc, quod continuationi huic disserationem *) inseruerim, quam anno superiore pro iuribus magisterii in hac alma litterarum natre obtinendis publice defendi, quamquam pene noram, vermis intestinalis accessorii historiam quae nunc exponitur, huc proprie non pertinere. Sed nomen de exponenda oestri iistoria contractum dissoluendum erat: et cum llud in huius libri continuatione priori contracissem, videbatur quoque hic ipse locus maxime opportunus, vbi illud iterum dissoluere possem.

Spero

Disputation, Lipsiae MDCCLXXXVII.

Spero igitur, fore, vt hoc mihi condonent lectores, praecipue vbi cogitauerint, mihi vel inuito ab auctore beato suppeditatam esti huius argumenti tractandi occasionem. Caete rum vt observationes in sinnis factae viri celes Berrimi goztzivs atque fabricivs bened vole et humaniter excipiant, etiam atque etiam peto. Lipsiae cio io celexxxviii.

Processing of the state of the colors

PROEMIVM.

uantopere nostra aetas praeteritas diligentissima eademque accuratissima vel subtilissimarum, ae naturam spectant, rerum antecellat et quantum naturam rerum indagandi studium, quo plurimi strûm tenentur, quislibet, vel is, qui libros nostri culi vel fugitiuis oculis cum prioribus comparauerit, rspiciet. Inde factum est, vt isti in detrimentum conomiae animalis per longum temporis spatium gleclae vermium historiae clarior sit adfusa lux et n exteri, quam ciues, omnes acuminis sui vires ic naturae parti intendant. Et si difficultates, quis huius naturae partis indagatio impeditur et teneis, quibus per plura saecula suit veluti obuelata, sspexeris, erit, quod mireris, per haec obstacula nen tantos in hac naturae parte accuratius indaganda ogressus esse factos. Nam sane nostra aetas hanc i laudem merito sumit, quod viam tantis obseptam ficultatibus planiorem reddidit, et varia erroris praeitia, in quae incautus naturae scrutator facile incire poterat, detexit. Vereor, ne nunis longus sian,

A

si huius naturae partis historiam inde ab initio accuratissime persequi velim; haec igitur pauca tantum, quae ad rem, a me propositam, spectant, decerpere decerptaque Lectoribus offerre mihi liceat.

Arabes florere coeperint, nomen intestinorum vermium vix iis erat notum, et vel tunc temporis, cum animalium historia apud istos maxime culta sloreret, omnis eorum de animalibus, in interioribus animalium partibus viuentibus cognitio in eo erat posita, vi varias horum animalium species nouerint, notasque nominibus insignirent, interiorem vero naturam animalemque oeconomiam ignorarent.

Apud GRAECOS e. g. Arnagides, Romanos After rides et ARABES vermes parui et graciles occurrunts porro apud GRAECOS Έλμίνθες εξογγύλες, ROMA NOS lumbricos teretes et ARABES Teretes inuenies denique apud ILLOS Ελμίνθες πλατειας, quos ROMANI Taenias, et ARABES latos et cucurbitinos no minauerant. Caeteri vermes intestinales in Arabun notitiam non venerunt. Cum eorum libros legeris non nunquam quidem plures vermium species inue nies; sed hae ab interpretibus originem ducunt suam qui interdum ob ambiguam et obscuram descriptio nem ex vna plures finxere species. Quae cum ita sint haud iniqui erimus, vbi horum hospitorum interno rum notitiam apud Graecos et Romanos aeque mancan ac apud Arabes fuisse, nec nisi haec tria genera com prehendisse statuimus. Sed ponamus etiam, prim intuit

ntuitu vestigia vermium aliorum in illorum scriptis meniri, accuratiori eorum examine instituto, priores Ne deprehendes et ab iis variata tantum descriptione, on vero ipsa natura ac indole distingui. Ita fere omparata erat omnis de vermibus intestinalibus cognio, cum apud illos populos, qui in litteris excolenis facile principatum tenuere, litterae maxime floerent. Cum vero omnia peius ruerent atque crassa norantiae caligo omnium fere animos tegeret, mulm abfuit, vt in interiora penetraretur, vt potius et , quod detectum iam erat, cum interitu litterarum iam paene periret. Quo in statu per plura saecula rec de hisce vermibus scientia rudis et inpolita manet ita, vt nullius attentionem excitaret. Et si sequenpribus faeculis vir eximiis ingenii viribus instructus, iorum numerus tunc temporis admodum rarus erat, hac scientiae parte quid tentare vellet, tantae eum spediebant difficultates, vt, nisi de felici laborum ccessu omnino desperare deberet, tamen non mulin viilitatis in accuratiorem horum vermium cogninem redundaret. Quam ob rem missos faciam nnes illos horum temporum viros, qui in suis scriptis sinde horum vermium mentionem iniecerunt, cum e nomina eorum tantum et rudem figurae exhibueit descriptionem, alto de interiori eorum structura, ca origine, totaque occonomia filentio observato. etior vero huic doctrinae lux adfulgebat, cum ca medium saeculi praeteriti Franciscus Redi celecrimus inter Italos naturae scrutator scripto edito,

edito 1), vt in conciuium suorum notitiam hi vermes venirent, omnibus eniteretur viribus. Sed nec poterat tantum tanti viri nomen huic scrutationi animalium nostra attentione variis de causis maxime dignae, multos conciliare amatores. Nec, qui eum a ciuibus suis sequebantur, feliciori gaudebant successu. Praeter Redium liceat aliorum eruditorum nomina excitare, qui postea huius scientiae fines in illis vermibus de scribendis, inque familias redigendis tempus studium. que confecrarunt fuum. Nicol. ANDRY, Carol. BON. NETVM, Steph. COVLETVM, Carol. DIONIS, van DOEVEREN, Sam. ERNESTVM, Guil. FABRICIVM, Carl. Frider. KALTSCHMIDTIVM, Johann. Hieron. KNEIPHOFFIVM, Christian. Gottl. KRATZENSTEI NIVM, Carol. LINNAEVM, Gottl. Polyc. SCHACHE RVM, vt reliquos taceam. Omnes vero longe antecelluit Celeberr. Pallas, a quo octoginta annis poli Redium prima quasi vermium intestinalium historiae periodus initum cepit. Huius enim ex dissertatione eruditi discebant, hanc historiam accurationi disquisitione non indignam, nec ad vsum plane esse inutilem Et cum indagandi studium variis rebus apud plures gentes accensum, ad altiora adspiraret, non erit, quod mireris, viros eximii ingenii omnes acuminis neruos huic excolendae doctrinae dicasse.

Ne-

b) Vid. P. S. Pallantis Dissertat. de infestis viuentibus intra viuentia. Lugd. Batan. 1760. in 4.

a) Vide eius Degli animali viuenti negli animale viuente. Fireuze 1684. in 4.

Neminem equidem puto, cui naturae historiarrae cordique est, fore, qui merita ettentamina van HELSVM, I. V. de CSER, Ioh. Georg. ROEDERERI, rider. Guil. de GLEICHEN reliquorumque in hacce eriodo non nouerit. Decennio vix praeterlapso a ocietate litterarum Hauniens MDCCLXXX. quaeio ad disceptandum proposita, suppeditabat secunie periodi originem. Cui focietati, ni fallor, non leres folum et magnos progressus, hucusque in hac storiae naturalis parte factos, sed hoe etiam debeius, vt proprii vermes intestinales accuratius ab acefforis distinguerentur, cumilla animalia innata esfe, sec extrinsecus in corpus delabi ibique postea residere emonstraretur. Diuisio vero haec intestinalium ermium vtvt erat vera et naturae consentanea, men quodammodo studio historiae vermium rat noxa. Etenim nune fere omnes naturae rutatores in eo tempus studiumque collocabant suum. priosis classis vermes curatius describerent, inque rum naturam penetrarent, relicha et quasi neglecha fquantulum altera est classe. Cum vero haec scribo, inge quidem absum, vt negem, ab illis, quos noinaui, viris, multas variasque res, quae ad hanc ofteriorem pertinent classem detectas et accuratius, sam antea, descriptas esse, sed hoc tantum nego, , quae de vermibus accessoriis relata sunt, ita extra nnem dubitationis aleam posita ese, vt plane omnis sputationis vlteriorisque disquisitionis materies quoimmodo sit abscissa et occupata. Nouimusne, vt

hoc vtar, furiae illius infernalis naturam cuius nuper nouam fecit mentionem Pallas c)?

Ad hos igitur vermes accessorios iamdudum animum adieci meum, vt ad accuratiorem notitiam pro viribus meis quantulumcunque etiam sit, conferrem. Priscos inter Graecos et Romanos naturae studiosos nonnullos et inter recentiores multos, vt fupra monui, qui ad hanc classem referri debent, vermes nouisse et cognominasse, concedo quidem, sed idem ego contendo, naturam illorum illis non fatis notam fuisse, neque varias illorum species systematico ordini subie-In quo quidem male fecerunt. Nam, vt equidem credo, haec classis est priori numerosior, si eam, vt fieri debet non ad homines solos, sed potius ad vniuerfum animalium viuentium genus ablegaueris, cum non homo tantum, fed et reliqua animantia ab elephante vsque ad insecta et pisces hanc classem fovent et alunt. Quantus igitur indagatori ad obseruationes rite inflituendas patet campus! Horum huius classis vermium indicem delineare, vt ab aliis d) iam effe factum, noui, hand conor, quippe quod, vt ingenue fateor, ingenii vires exsuperat. tum vt, me ex parte promissis, olim factis, stare intelli-

c) Vid. eins Neue Nordische Beiträge i B. i St. p. 113. Vergleichung einiger in Schweden, Russland, Siberienere. bemerkten tödlichen Krankheiten unter dem Namen der Brandbeulen.

d) Vid, Carol. Frider. Happii de vermium intestinalium historia Dissert. Lipsiae MDCCLXXX.

lligant Lectores, commemorabo oestri species, sfecti, quod quidem in omnibus, qui de naturae histoa exponunt libris fystematicis descriptum inuenitur, nius vero natura describenda partiumque variarum elineatione, quibus aliorum animantium vitae aut faitati insidias struit, aut dissensus aut silentium obserttur tantum, vt non possim non mirari, qui factum , vt hoc genus non iamdudum vlteriori attentione gnum sit iudicatum. Longe tamen absum ab ea perassone, vt putem, me ea peregisse, quae ab aliis eracta esse cupiebam. Etenim pauca tantum huc ertinentia, tentaminis potius, quam eruditos dondi causa, cum Lectoribus communicare, animus ihi est, quae vt humane excipiantur enixissime rogo. ortaffis fieri poterit, vt fi vires valeant, et quae nunc ofero eruditorum plaufum ferant, totum oestrorum enus breui temporis interuallo, vt nunc has species ertractare possim.

DE OESTRIS IN VNIVERSVM.

Syst. Nat. Linn. Class. VI. Diptera. Alae duae, halteres clauati, solitarii pone singulam alam sub squamula propria.

Genus.

Os nullum punctis tribus absque proboscide aut rostro exserto.

Sub nomine Oestri Graeci muscarum genus describant, quod Romani Asilum, Angli Wham vel Gad-A 4 slies, flies, Galli & Oestre, Bataui Horsel, Sueci Styng, Dani Stingslue, Germani Bremsen, Brämsen, Bromsen, Bisselsliegen, Bisselmücken, Dasse appellant.

Cuius generis in priscis scriptoribus aliquoties quidem mentio sit, ita tamen, vt magis sunctiones quaedam earum leues et in oculos quasi incurrentes commemorentur, quam accurata characterum, quibus a se inuicem distingui possint, descriptio exhibeatur, multo minus omnes eius species penitus perspectae ipsis suerunt.

Vt vero longo annorum interuallo multarumque gentium industria historiae naturalis fines amplificabantur etiam haec familia numerosior euasit ita, vt multas

e) In nostra lingua plura nomina occurrunt e. g. Bremen, Bramen, Viebbrehmen etc. sed haec, vt ex accuratioribus feriptoribus apparet, non ad hoc, fed ad aliud genus, quad sub nomine Myops, lat. Tabanus, gall. Le Taon, angl. Burrefly, Stowt, Breeh, germ. Breme, Pferdemücke etc. notum est, referri debet Quae quidem nominis mutatio apud latinos aliosque scriptores non innenitur. Fortasse similitudo, quae inter verbum Bremfe et Breme intercedit, occasionem huic confusioni dedit. Miror igitur, etiam Kruenitzium (vid. eius Ockonomische Encyklopädie etc. Theil 6. Bremfe.) non latinas folum, fed et teutonicas cognominationes inuicem male miscuisse, et descriptionem nobis de hoc muscarum genere dedisse omni ex parte mancam atque confusam, ita, vt tractatio hace partim oestri, partim tabani sit historia. Cauendum igitur est, vt ne duo laecce inter se diuersa genera confundantur.

ultas species iam nunc describere queamus, nae quoad formam et colorem et, vt laruae, noad domicilium et figuram a se inuicem distinuntur.

Apud Linnaeum *) species quaedam sub oestri pastris nomine occurrit, quae vero ipso monente non
l hoc sed ad aliud muscarum genus referri debet sorro Houttuyn, qui Linnaei naturae systema in belicam transtulit linguam duas versicolores muscas ex
merica oriundas, adsert ad priorem Linnaei locum a
ne excitatum, ita vero, vt rem non vlterius perseuatur. Praeter has oestri species D. I. Sam. Schröter **)
tiam oestrum cum quatuor oculis instructum, qui ob
anc rem singularis esset, describit, sed Schröterum,
t facile sieri poterat, vtrasque antennas cum oculis
onsudisse, de Geer ***) ossendit. Denique Schreveri ****) oestrum Halensem nullam singularem speciem,

*) Vid. eius Faun. Suec. p. 307.

f) In oestrorum historia, vt ex variis systemat. naturae editionibus apparet, non raro errauit et sibimet ipse contradixit Linnaeus. Quos vero errores maxima ex parte animaduertit et in vltima systematis naturalis editione paene omnes emendauit.

^{**)} Vid. eins Abhandl. über versch. Gegenstände der Naturgeschichte, 1. p. 316,

^{***)} Vid. eins Abhandl. zur Geschichte der Insecten, B. 6.

^{****)} Vid. eius nou. spec. Insect. p. 15.

sed ouis oestrum esse, notum est et nuper iterum comprobauit Modeer *).

externam formam attinet, quaedam intercedit similitudo, quod vero ad internam varia ratione a se inuicem disserunt. Neque cibo neque potu egere oestri dicuntur, partim quod iis necessaria deessent instrumenta, partim quod corpore integro atque persecto instructi, ob breue vitae spatium, iis haud egere viderentur. Functiones corum potissimum ad sobolem procreandam tendere videntur. Ad instinctum hunc explendum a media aestate ad auctumnum varia animalia insessant. Quidam, vti a natura seruntur, tantum equis, asinis, mulis, alii camelis, bobus, vaccis, ceruis, capreis, ouibus, alii rangiseris et seris et mansuetis, alii denique hominibus barbaris insidiantur.

*) Vid. Uebersetzte Abbandl. der Königl. Schwed. Akad. der Wissensch. 1786. B. 7. p. 137.

g) Oestrus habet Linnaco teste l. c. duas alas, sub quibus duo halteres, antennas globosas vel lentiformes insectas, in sedam exeuntes, os nullum, loco eius tria puncta, rimam absque dentibus et proboscide, corpus villosum, iu sine pedis duo hamulos, alarum conditio horizontalis est ita, vt margines earum interiores se inuicem tegunt.

Verum enim vero Reaumur, Fabricius et de Geer 1. c. ex inferiori trium illorum punctorum, fi muscae caput comprimitur, corpusculum tenue et oblongum prodire viderunt, quod linguam esse suspicati sunt.

ir. Quidam in naribus horum animalium, in finu sis frontis inque faucibus suum occupant locum, alii cute oua reponunt sua, alii in intestinum rectum eferuntur ibique ouula ab interitu defendunt. Quamuam omnes, vt fama est, oestrorum species illa aniialia neque pungunt, neque mordent, tamen ab iis, uibus sese volatu susurrante produnt, reformidantur. uo igitur propius iis accedunt, eo magis perturbanir, grauiter spirare incipiunt, caput hinc illine iactiint, et, si his remediis hanc muscam abigere non offunt, ferocitate abripiuntur ita, vt prae timore ese in fugam coniiciunt, pedibusque sese deant, id, quod imprimis ab animalibus iugalibus eri solet. Neque tamen oestrus abstinet priusquam onfilio suo potitus oua sua in loca modo a me indiata deposuerit, vbi naturali horum animalium calore xcluduntur et peracto hoc vermis exit, qui quotidie ccrescit. Et ob hos vermes, qui laruae dicuntur, t locum, cui illi insident, hoc muscarum genus noatu dignum est et in numero praesertim vero laruae ermium intestinalium accessoriorum haberi meretur. Magna de loco, quem singulae horum oestroru:n aruarum species tenent, est inter auctores discreantia, de qua paulo infra plura dicendi occao erit.

Iam laruae hae in tenerrima actate laruis muscaum, quae carnem petunt admodum sunt similes, eo ero potissimum ab iis discrepant, vt adultiori aetate llas magnitudine excedant et diverso etiam nutriantur alimento, quippe quod hae vsque ad metamorphofees spatium viuentia animantium corpora inhabitantes variis horum aluntur fluidis. Praeclare cum hisce affli-Ais animalibus agitur, quod multae harum prima iuventute pereunt, eae vero, quae incolumes seruantur per hyemem et ver iis in locis, in quibus exclusae funt, remanent, vsque dum adultiores factae sub aestatis initium per nares, aut cutem, aut intestinum rectum eiectae, in terra, aut sub lapidibus, aut in equino stercore absconditae in ouales duras et nigricantes imagines mutantur. Quo in statu per tres, quatuor, vel quinque permanent hebdomades, quibus praeterlapsis oestrus prodit, prioribus quoad naturam similis. Haec pauca sufficiant de vniuerso oestri genere. Caeterum adhuc moneo, opinionem meam h), laruas in ventriculo equino non oestri haemorrhoidalis, sed nasalis esse, pluribus conatibus et experimentis esse confirmatam. Hinc patet, has larvas ex narium cavitate equorum, asinorum et mulorum vtriusque sexus saucibus, haud vero, vt nonnulli, quid? quod plurimi naturae indagatores statuunt, per intestinum rectum et totum intestinalem canalem in ventriculum horum animalium deferri. Quodsi mihi contigerit, esse tam felici, vt huius muscae, cuius obtinendae saepissime periculum fecerim, compos factus fuissem, plura hic additurus eram: nunc vero alii tempori haec refervanda erunt. DE

h) Vid. Werneri breu. expos. verm. intestin. Contin. se-

DE OVIS OESTRO IN SPECIE.

Oestrus ouis, sine Halensis schrebert, Gall. L'Oestre des moutons, vel la muche du ver du nez des moutons, German. Stirngrübler vel Schaafbremse vel Nasenbremse der Schaafe vocatur.

Charact. Specif. a LINNAEO allatus.

Alis subpunctatis, abdomine albo nigroque versiolore, corpus reliquis minus tomentosum nec villoim, oculi ferruginei, alae venosae versus basin punatae, abdomen ouatum albido cinereum colore nigro naculatum, vertex capitis punctis numerosis excauatis, id, eius Faun. S. l. c.

Charact. Specif. a Modero definitus.

Alis hyalinis rugosis abdomine niueo sericeo niroque versicolore.

Durch sichtige Flügel wie Glas, runzlicht oder geift, der Hinterleib hat eine Farbe aus silberweis und
hwarz gemengt. Vid. Königl. schwed. Abhandl.
and 7. pag. 137.

Femina huius muscae, quae in oestrorum numeo minima et ob pauidam ipsius naturam sugacissima abetur, ab initio mensis Augusti vsque ad Septemrem varias quatrupedes bestias, pro instinctu ipsi inato, insectatur, vt ouis in cauitate narium et saucius depositis hac ratione posteritati consulat. Notatu ignum est, vt seniles et maceras aeque, ac aegrotas agiat bestias, contra sanas, iuuenes et bene nutritas fibi eligat. Haec musca vti ex experimentis rite institutis, ceruos, capreas, et oues vrget, ita etiam rupi capris insidiatur: etenim haud raro eius laruas apud istas inueniri ex ore peregrinantis cuiusdam percepi. Alia vero animalia, quantum ego quidem noui, non insectatur, nec in corum corpora oua deponit sua. Ob fugacitatem ipsi insitam non tam in stabulis, sed potius sub dio in campis pratisue haec animalia praecipue fatigata et requiei somnoque dedita inuadit. Alias enim musca difficulter in narium cauitatem intrare posset, quippe quod haec animalia spirando, caput huc illuc iactitando, aut celeriter currendo hunc hostem ad aliquod certe tempus a se detinere, eiusque conatus impedire sciunt. Sub somno igitur ac requie in narium cauitatem et fauces ipsorum delapsa, loca ouis deponendis apta sibi elegit. Profundiora scilicet et aspera petit loca, vt ne respiratione et muco copiosius e naribus profluente maxima eorum pars, cum parum his locis adhaereant, e fedibus dimoueza tur suis et pereat, quod eo facilius sieri posset, si incaute et negligenter in qualemcunque locum musca deponeret oua. Ouis igitur triginta et quadraginta depositis, oestrus animal, sine vllo alio huic illato detrimento relinquit et perit. Alii tamen aliam de hisce ouis in corpus horum animalium inferendis fouent opinionem. Putant enim oestrum sua oua alimentis animalium, quae hac via in corpora ipsorum delabantur immiscere. Ab omni autem veri specie hacc sententia abhorret, eamque ouorum oestri in herbas, qui

sibus illa animalia vescantur, depositionem neque Rabulis neque lub dio fieri posse omnino nego. nde enim nouerit oestrus qua herba, quo folio nuiatur animal? stabula vero ob fugacitatem fere proris fugere supra iam monui. Adde, quod et hace rufca, vt omnes oestri, pro lege naturae sancta omni udio et diligentia incolumitati posterorum consulat. ua ex lege, cum viuidiori eodemque fortassis haud niucundo sensu coniuncta, non iis licet sobolem neligere tanta cum incuria. Praeterea hanc opinionem s illis, qui eam fouent, experimento vllo extra mne dubium posito, suffulciri, haud memini. Sed aec hactenus. In illo statu oua non diu permanent, d animali calore excluduntur. Interea haud raro t, vt his ouis exclusis alia deponantur. Etenim plues muscae iisdem et etiam variis temporibus, haec nimalia inuadunt, vt ex laruis diuerfae magnitudinis aetatis, facile est intellectu. Inde fit, vt cauitates arium et fauces tanto ouorum et laruarum numero nt interdum repletae, vt iis quotidie accrescentibus nimalia certo perirent, aut vita acerbissima cruciaentur, nisi natura alia ratione iis consulerit, et proigationi huius oestri accrescenti finis poneret. Larte enim ex ouis exclusae vt alimenta acquirant, pita sua in interiores, quibus adhaerent, ingeint partes. Inde hoc simulo, ex omni parte criori facto, maior humorum ex naribus et faucibus cofiuentium, fit secretio et muci copiosa excretio. uo fit, vt oua nondum exclusa, et laruae his partibus nondum satis sirme assixae e corpore animali luc copiosiori prosluuie eiiciantur et pereant. Sic oua, quae, vt supra dixi, parum adhaerent his partibus, et iuniores tenerrimique vermes, membris in hac aetate vti ignorantes, necantur. Porro non raro sternutare coacta altius fortiusque in et exspirant hacc animalia et sic quoque aliqua ouorum et vermium pars e corpore eiicitur. Interea tamen vsque ad octoginta vel centum et plures laruae vita potiuntur, licet etiam concedam, in ceruis non nunquam tantum decem vel duodecim earum inuenisse.

Cuius quidem oestri mas, qui feminam in omnibus partibus quoad formam et colorem, aut fere plane quoad magnitudinem aequat his supra dictis animalibus non tantum infert incommodum. Etenim propagatione facta, perit. Forsan Lectores sperabunt, vt hoc loco eius accuratiorem descriptionem atque imaginem oculis ipsorum subiiciam, sed quamuis saepe hic oestrus, in syluis a me captus fuerit, tamen mihi nunquam contigit, esse tam felici, vt, quid quid conabar, ipfum e laruis et imaginibus progredientem viderem. Qua de causa potius ad Reaumurium i) Lectores ablegauerim, apud quem muscam hanc descriptam et depictam invenient, quam vt, sine meis, iisque nouis experimentis opiniones et aliorum delineationes denuo describam atque depingam. Quodi

i) Vid. Eius Memoires pour seruir à l'histoire des Inseches Tom. IV. Mem. XII. Tab. 36. p. 497.

rodfi mihi in posterum contigerit, nec illud plane spero, vt, experimentis facis illius auctoris celerrimi descriptiones et imagines adhuc perfectiores ldere possim, alia occasione haecce cum Lectoribus mmunicabo meis. Iam accuratiorem vermium fiue

ius oestri laruarum descriptionem proferam.

Intra aliquot dierum spatium, vt ante docui, lus muscae oua in corporibus deposita calore anili excluduntur. Quo facto ex ouis exeunt vermes tues gracilesque, qui sub nomine laruarum veniunt. (ae laruae a fine Septembris increscunt vsque ad em Maii sequentis anni, et ita quidem, vt eorum corin adultiori aetate intra triginta circiter dies maius, ım in iuniori per aliquot menses accipiat incremen-1. Quarum magnitudo pro diuersis periodis est erfa. In prima enim aetate per integrum mensem dimidiam lineae partem superant. lisdemque in-Actae instrumentis et partibus, quibus adultae gaut, sed, vt in aprico est, magnitudine et vi diuersis. ua adulta, cum quieto statu remanet, duodecim las aequat, quodsi vero sese extendit, vt rependo quatuordecim excedit lineas. Laruae, Tab. I. et depictae, quarum vna Fig. 1. versus tergum, et lea Fig. 2. abdomen versus spectat, nondum perserem corporis magnitudinem affecutae funt nec inmentum absoluerunt. Ex ceruo enim sub initio i accepi, inde suspicari licet, eas sub fine huius hsis maximam integritatem peruenire. Attamen et

in his animaduertimus, eas, modum descriptum acquisiuisse, inde patet vltimam periodum potius ad perficiendas partes interiores, quam ad magnitudinem externam vlterius augendam confumi. Adulta larua corpore in medio diametrum exhibet tertiam pollicis partem aequantem in anteriori et posteriori parte contra eo magis coarctatur, ita, vt non abhorreat a duorum obtuforum conorum similitudine, basibus sibimet ipsis oppositorum. Quae forma praecipue tune, cum repunt, obseruatur. Quodsi vero quiescit larus, praecipue anteriori et posteriori corporis parte magis retracta, cylindro fit fimilis. Inde mox conica, mox cylindracea inuenitur. Color sordide albidus flauns et rubicundus est. Tergum conuexum Tab. I. et II. Fig. 1. Abdomen magis planum, quam conuexum animaduertitur. Tab. I. et II. Fig. 2. Sed et harum corporis partium diuersa, diuersis rebus, ratio est, hanc vero laruam prae reliquis magis plano, quam conuexo abdomine gaudere, certiflimum est. Numerantur incisurae corporis semper decem eaeque inaequales, quibus corpus in totidem inaequales diuiditur partes. Tab. I. et II. Fig. 1. ee. ee. et Fig. 2. cc. cc. In tergo semicirculares in abdomine vero planiores in omnibus laruis, quas observaui, fuerunt. In vicinitate harum incifurarum et praesertim in nouem anterioribus multae breues et corneae spinae quarum in reliquis corporis partibus mira est raritas positae sunt sic, vt nullum quidem ordinem, aequa

m vero obseruent altitudinem. In tergo rariores fubtiliores, quam in abdomine inueniuntur Tab. I. II. Fig. 1. 2. Tab. III. Fig. 2. talem incifuram cum inis his optica lente auctam depictamque inuenient ectores, vbi spinas has perpendiculariter et dense xta se inuicem positas esse, perspicient. Caeterum rum densitas et copia his locis corpus fusco colore, 10 conspicuae sunt, induit et corporis motui haud rum inseruit. Iam larua nostra pedibus plane destita est, quorum loco in marginibus abdominis laterabus, dextro scilicet et sinisto, varia tubercula, spinis osita, possidet. Tab. I. et II. Fig. 2. ee. ee. Desiint in tergo haec tubercula et plerumque tot numentur, quot sunt incisurae, attamen memini, me iquando, idque semel plura tubercula inuenire, nam incifurae aderant. Caput in quo variae distinuuntur inermibus oculis partes, si cum reliqua corpos magnitudine confertur, paruum est. Tab. I. et II. ig. 1. et 2. aa. Praecipue in oculos incurrunt duo obiles, parui, incuruati, cornei, fusco nigricantes iuxta se innicem positi hamuli, qui vnci speciem rae se ferunt. Tab. 1. et II. Fig. 3. dd. caput et haulos microscopio auctos, sicuti hos Tab. III. Fig. 1. uenies. Duritiem corneam habent, nitent et abdoen versus incuruati sunt. Vnus quisque eorum abit duo processus, in anteriorem scilicet et posteriorem ab. III. Fig. 1. cc. Iam processus terminantur quaor radicibus albidis cartilagineis Tab. III. Fig. 1. bb. sterioribus et posterioribus. Quae radices cum vs-

B 2

que

que secundam incisuram in corpus penetrent omnem istorum hamulorum vim atque firmitatem ab illis esse deriuandum, vnicuique facile erit intellectu. Practerea mirifice et firme cum interioribus partibus prae. fertim cum cute cohaerent radices, larua igitur, hoc instrumento praedita, mira peragere potest. Huius enim artificio, vt infra docebo, celeriter corpus commouet suum, et alimenta sibi parat commodissime. His quoque hamulis larua, ventriculum equi inhabitans, gaudet et vt, alibi k) demonstraui, eodem feliciori cum successu vtitur. Vtrique anteriores processus excauati sunt et duos recipiunt oesophagos *, qui statim sub acuto angulo vniuntur, in corporis vero profundiore loco iterum secedunt et bisidum formant ventriculum. Porro in media capitis parte intra hos hamulos aliud et minus inuenies orificium Tab. I. et II. Fig. 3. a. quod organon laruae exspirationis esse, fuspicor. Equidem quamquam omnem indagandi naturam huius exspirationis organi operam dedi, tamen nihil, nisi breuem anastomosin cum ramis vasorum aereorum organi inspirationis, in posteriore corporis parte positi, detegere me potuisse, ingenue fateor. In suprema capitis parte et quidem in eius margine superiore Tab. I. et 11. Fig. 3. ee. duo cernuntur parua, rotunda, sibi e contrario opposita et aequalia COL-

k) Contin. fecund. Tab. IV. Fig. 1. bb. p. 89.

^{*)} Eorum orificia deprehendes Tab. I. et II. Fig. 3. cc.

orpuscula, quorum auxilio larua sentit. Qui acini ensorii, liceat enim mihi hac vti denominatione, hisce aruis cum iis, qui ventriculum equinum inhabitant 1) ommunes sunt. Eo loco, quo de structura horum cinorum sermo fuit, sententiam meam argumentis abilire annisus sum, quae, vt hic repetantur, haud pus esse, duco. Exeunt ex his acinis plures striae, uas neruosas esse paulo timidior olim conieci. Nunc ero, cum multa et varia rite instituerim experimenta, as strias neruos esse certissime scio. De quibus paulo ifra, cum interiores huius laruae partes cum Lectobus meis communicauero, vlteriorem faciam fermoem. Caeterum hi acini fensorii non tali quidem audent basi cornea, qualem apud illas, quae ventriulum equi inhabitant laruas, deprehendimus, ex trisque tamen nerui, per totum corpus migrantes riginera trahunt fuam. Quid? quod in his contenun esse cerebrum, venia sit verbo, quis est, qui eget? His enarratis partibus exornatum est caput. raeterea in basi eius multae sunt et sine ordine iuxta e inuicem positae, spinae. Quod reliquum est, aput omnesque in eo contentas partes larua ex rbitrio surrigere et imminenti periculo subtrahere otest.

Posterior corporis pars propter singularem emitentiam anteriori est crassior et magis obtusa. Quae uidem eminentia siue margo sublimis valuulae semi-

B 3 cir-

¹⁾ Cont. Secund. Tab. IV. Fig. 1. cc. p. 89.

circularis speciem prae se fert, et ab vno corporis latere super tergum ad alterum tendit. Superficies eius superior conuexa, inferior concaua est. Hanc partem, vt sub respiratione sit, et eleuare et constringere potest larua: eamque optica lente admodum auctam eiusque in primis superficiem concauam Tab. I. et II. Fig. 4. depingere studui. Cum vero eius adspectum pictura ad naturam exprimere difficile sit, laruae asspectum, optimam imaginem esse libens lubensque concedo. In hac superficie concaua duo numerantur corpora, semilunaria, cornea, fusca, e regione sibi opposita. Recipiunt illa duo organi inspirationis orificia Tab. I. et II. Fig. 4. bb. cc. Celebert. REAVMVRIVS m) corpora haec femilunaria depingi iussit rotunda et vno tantum orificio praedita. Quam diuersitatem nulla in earum larvarum, quas mihi contemplari licuit, observare potui, etsi omnem in experimentis rite instituendis adhibui operam. Forsan harum partium varietatem facilius ex artificis, quam REAVMVRII negligentia ortam esfe, suspicari licet. Leues porro, ab isto auctore plane neglectas, in his corporibus animaduerti incifuras excauatas atque curvas, partem hanc egregie exornantes. Porro omiffum censeo tertium quoddam sub antecedentibus collocatum foramen. Quod, vt duo illa paulo ante dec scripta foramina, quae a corporibus semilunaribus efficiuntur, constituit canalium siue vasorum aereorum organi

m) Vid. REAVMVR. l. c. Mem. 12 Tab. 35. Fig. 10.

rgani inspirationis principium. Tab. I. et II. Fig. 4.cc. Tab. I. et II. Fig. 4. a. Sub hoc foramine positum It aliud, quod difficulter et non nisi tunc in consperum venit, cum laruae ad manus funt paulo viuidioes et inspirantes. In his enim mox diductum mox ontractum inuenies et laruam satis bene his respira. onem absoluere orificiis, intelliges. Tria haec oricia quae breuitatis causa organon voco inspirationis, n duo, vt paulo infra monebo, canales aëreos, per otum laruae corpus migrantes, abeunt. Praeter haec liam adhuc partem, fossam scilicet in postrema cororis parte positam, anumque recipientem vides. Tab. I. et II. Fig. 4. f. Quae fossa, siue rima transversalis, a quatuor in extrema corporis parte emineniis formatur. Eminentiam superiorem maximam et atis longam, laterales vero paruas et rotundas et ineriorem denique oualem et mediocri magnitudine conspicuam deprehendes. Vid. Tab. I. et 11. Fig. 4. ee. gg. Omnes quatuor inter se coniunclae emineniae aut diducere, vt in excretione aluina fit, aut hac excretione peracta, contrahere potest larua. Qua ratione fit, vt orificium ani in hac fossa abditum et praeclusum semper inuenias.

Hae funt partes in exteriore corporis parte aut oculo inermi aut armato conspicuae. Antequam vero ad internarum huius laruae partium descriptionem accedam, fordidam illam quidem cutem, fatis tamen pellucidam esse, commoneo. Intestina igitur, praesertim crassa, adsucto sanguine turgida indeque rubefacta. facta, per cutem conspicere licet: id quod quoad abdomen Tab. I. et II. Fig. 2. et quoad tergum, 1. c. Fig. I. icone expressum et confirmatum deprehendes. Porro cutis ita corpus cingere folet, vt humores eo contenti fontis instar salientis profiliant, si acu hanc aperueris. Inde patet, non cutem folum arcte vestire corpus, fed magna etiam elateris vi praeditam, eamque tantam esse, quantam in nulla alia corporis animalis parte observaui. Si enim instrumento leuiter tantum hanc incidi cutem, humores omnesque interiores partes non folum magna propellebantur vi, fed et cutis ipsa intra breue temporis spatium sic sese contrahebat, vt pristinam crassitiem et densitatem ter quaterque superaret. Quo facto, eam diducere, frustra conabar. Cum vero ab isto conatu non abstinerem, sed repetita vice et magna vi eam diducere anniterer, Subito illam perire inueni vim elasticam, quod et accidebat cuti exficcatae. Eandemque huius elafticitatis in laruis, spiritu vini fortiori submersis, observaui iacturam. Laruas denique, fatis diu in hoc liquore adseruatas, colorem pallide flauescentem, in nigriorem et obscurum, quem et spiritus vini recipit, murare, notatu dignum esse censeo.

Quodsi instrumenti ope aperitur larua eiusque tergum, vt ego seci, inciditur, Tab. I. et II. Fig. 5. canales arteriosi, siue aërei intermulta albida, numerosa et subtilissima silamenta, quorum originem equidem nondum detegere potui, prominent. Qui duo canales, vix sextam lineae partem excedentes albidae sunt

nt et cartilagineae naturae, ideoque discissi non llabuntur, fed arteriarum animalium instar hiant. ttamen eorum parietes subtiles sunt et admodum ellucidi. Ex illis, quae supra descripsi, duobus rificiis superioribus, organi inspirationis, in posteore corporis parte positi, suam, dum antea breuem malem orificii inferioris eiusdemque organi reciunt, originem trahunt. Iam ad mediam fere cororis partem, vbi intestina crassa sunt, ductu tendunt rpentino, quo loco se inuicem coniungere videntur. ab. I. et II. Fig. 5. Discedunt vero statim a se inuiem et sensim sensimque caput versus et ventrieulum s subtilissimos exeunt surculos. Quo in itinere non olum, quoad diametrum, decrefcunt, fed etiam nuperofos ramos spargunt. Tab. I. et II. Fig. 5. gg. amulos hos ex vno tantum latere vniuscuiusque runci oriri, rem fingularem esse duco. Horum enim runcorum latera interna et sibi inuicem proxima ne nicum ad vicinas partes ramum mittunt. Vnus vero uisque ramorum istorum diuiditur in duo ramulos. ui iterum in minutissimos surculos abeunt et maxima x parte cutem petunt. Reliqua furculorum pars adit nassam albidam, pulmenti similem et aequaliter per otum corpus dispersam. Variis, iisque infignibus vsus um lentibus opticis, attamen in massa hac ne mininum structurae organicae vestigium observare mihi contigit. Sic quoque frustra surculorum, qui cutem betunt, fines persequi conatus sum, id quod praecipue nolestum tuli, quum iam ante, vt in variis aliis inse-

B 5

Ais deprehendere licet, suspicatus sum, eos orificis patulis in externa cutis superficie et praeprimis intra illa tubercula lateralia finiri. Vt igitur de hac opinione certior fierem, duo istos canales aereos, tubuli capil. laris vitrei ope, quo ad iniectiones subtilissimas anatomici vtuntur, mercurio repleui, spe fretus, fore, vt mercurius per cutem transsudet. Quamquam autem canales istos cum ramis, ramulis et surculis minutifimis egregie repleui, quae vascula argentea oculis fuaue praebebant spectaculum, tamen ne vnicum mercurii globulum e cute progredientem vidi. Accuratiori examine instituto, mercurium quidem cutem: adiisse, in eius vero superficie interna haesisse conspexi. Igitur vtrum a natura nullus his surculis st per cutem transitus, an nimia cutis vis elastica eam imperuiam fecerit, dubius ancepsque haereo. Sub horum vasorum aëreorum truncis intestina in primis erassa, tres diuersa diametro canales, quos depictos habes Tab. I. et II. Fig. 5. k. tribus principiis sub capi tis regione a ventriculo bifido oriuntur et ad mediam vsque corporis partem tendunt, quo in itinere et praecipue tunc, cum mediam corporis partem attigerunt, numerosos canales laterales dispergunt, omnes tandem, multis variisque flexionibus factis, in vnum communem truncum, in anum scilicet sese terminantem, colliguntur. Tab. I. et II. Fig. 5. dd. Quem numerosum et conuolutum horum canalium progretfum, ne aliarum rerum delineandarum perspicuitati nocerem, depingere, de industria neglexi. Ventri culus

lus Tab. 1. et II. Fig. 5. cc. in vicinitate capitis, ulo vero profundius quaerendus est. Bisidus est, et duplici principio, seu oesophago, in processibus is anterioribus concauis ortus, Tab. I. et II. Fig. 3. . cc. et Tab.III. Fig. 1. cc. in crassa iam descripta testina exit. Praeter has inspirationi aeque, ac disstioni inseruientes partes, de quibus hucusque sero fuit, adhuc aliae ad corpus mouendum commostimae notantur. In ventre scilicet et quidem in perficie cutis interna varia fibrosa strata numerantur, iae, si partes antea descriptas remoueris, facile in culos incurrunt, et omnia se inuicem decussant atque z progrediuntur, vt breuiora fint, quae inferiori, ongiora vero, quae superiori posita loco reperiantur. b vno corporis latere longiora incipiunt et in altero pposito terminantur. Gracilia sunt et cultro facillime edunt. Quae Tab. I. et II. Fig. 5. ee. depicta inueient Lectores, ea propter colorem fatis rubrum ierunt prae reliquis conspicua. Litteris ff. consignai, inferiora funt et breuia ac in vnoquoque corporis itere fingularis eorum feries deprehenditur. Ex iberculis lateralibus illis, Tab. I. et II. Fig. 1. dd. riginem trahunt fuam, et in medium ventrem infeuntur. Idem ordo in altero opposito latere a natura ormatus observatur. Horum igitur stratorum cartoforum duplex ordo in media ventris parte confluit. nde hoc in loco punctum iis esse fixum, vnusquisque facile intelliget. Super his alia strata, quorum am mentio facta est, iacent. Ea antecedentibus longiora sunt (Tab. I. et II. Fig. 5. ee.) et a tuberculis lateris vnius ad tubercula alterius tendunt. Sin. gulari gaudent musculari vi: inde omnis laruae ad rependum robur.

Praeter haec dextrorfum atque finistrorfum duae adhuc albidae striae, multos ramos dispergentes, conspiciuntur, quae e corpusculis illis rotundis, quae acinos fenforios cognominaui, Tab. I. et II. Fig. 3. ee. et omnes a capite vsque ad anum interiores partes per totam tractus longitudinem adeunt. Neruosae sunt et medullares; inde omnis ab iis dependet vis vitalis. Vnaquaeque stria varios dimittit ramulos. Exteriores fatis longisunt et copiosi, multosque surculos superficiei cutis internae largiuntur; interiores vero funt breues et rari, nullosque praebent surculos, sed statim potius cum similibus surculis oppositae striae anastomosia ineunt Tab. III. Fig. 4. 60 Duae hae striae, sine corpora medullaria satis microscopio aucta et accurate depicta inuenient Tab. III. Fig. 4. Lectores. Singulas eum in finem delineare studui, vt eorum habitus atque natura vnicuique ad intelligendum sit facilis.

Accedo nunc, descriptione externarum aequeac internarum partium huius laruae absoluta, ad quas dam functiones in ipsa notandas. Cum, vt supra iam monui, larua pedibus sit destituta et tamen saepissime locum suum permutet, hac ratione hanc loci permutationem peragit: vtrosque hamulos incuruatos in capite tantum extendit, quantum vllo modo potest,

rumque ope fese alicubi infigere annititur: deinde cifuras corporis anteriora versus contrahit, quo facto out partesque corporis anteriores contrahere valet. ili modo serpit et progreditur larua cum in corpore imali, tum extra illud. Cum cutis sit pellucida, larm prius, quam incifuras anteriora versus trahebat, teriores partes contrahere observaui, ita, vt capiti opiores iaceant. Quamdiu igitur larua serpit, intepres quoque partes continuo mouentur. Vt conchae posteriores incisurae, cum caput et anterior rporis pars extendenda est, in hoc statu permaeant, tubercula lateralia quibus innititur, donec nctionem absoluit, efficient. Eadem ratione procet, cum contractis partibus anterioribus, posteriom corporis partem attrahere conatur. Haec tuberla lateralia pro arbitrio attrahere et extendere potest. uae corporis et tuberculorum virtus ipsi magnae est ilitatis, cum metamorphoscos tempore sese in term abdit. Etenim quando anteriorem corporis parm extendere vult, tuberculorum vsu posteriores inuras in statu detinet naturali iisque sese affigit. In ntrahendis vero incifuris posterioribus haec tuberla sibi impedimento forent, nisi ea in functione hac eragenda attrahi possent. Quo quidem facto superties corporis externa laeuis fit, ita, vt facillime in rram sese abscondere queat. His igitur instrumentis rua celerrime mouetur et infignes fui corporis vires ferit. Quodfi vero larua corpora animalia ad alientum fibi comparandum perforare cupit, hac ratione tione vtitur. Capite suo longiori extenso cum vtris. que hamulis incuruatis ita se infigit, vt posteriorem corporis partem per tubercula fuffulcire queat, tunc hamulis illis vtrisque sibi tattractis, denuo insecat, quo facto rursus sese contrahit, hosque motus continuat vsque dum ipfi, quod breui tempore fit, his infirumentis acribus iisdemque lacerantibus vulnus efficere contigerit. In hoc vulnus capite penetrat sibique pro lubitu amplum parat locum. Quodsi caput satis profunde in vulnere hoc abscondidit, incuruatos hamulos longe lateque extendit ad fitum hunc confervandum. Quo in statu permanet, sanguine et animalium fero vescens, quod ob hamulorum stimulan. tium vsum magna semper copia ad vnlneratum adfluit locum. Quam profunde larua penetrare, quam arctius adhaerere et quanto dolore animalia, quae incolit, affligere possit, vix credibile est. Ipse eiusmodi experimento, in me facto hoc compertum habeo. Quasdam laruas esurientes manibus meis imponebam, duae intra digitos, quas arctius ad fe inuicem apprimebam, irripebant et statim cutem incidebant. Vix ac ne vix quidem dolorem acrem et vrentem sic mihi illatum perferre poteram. Intra quinque vel sex temporis momenta ita fanguine meo turgebant, vt rubram induerent formam atque colorem. auellere tentarem, non nisi magno studio id et nouo cum dolore peragere poteram. Sex horis post hoc experimentum in vulneribus admodum exiguis, mihi factis, quorum margines inflammatae erant, dolorem

rem slagrantem percepi, dolori, quem vrticae exci-

Laruae incremento suo absoluto per se animale rpus derelinqunt et cum muco, ex naribus profluente, eunt. Tunc, si res ita sert, in terram abscondite per breue tempus in imagines mutantur. Earum tis rugescit et discedit, atque imago, susco nigricante bro colore praedita, oualis, insecta, et nouem cirrer lineas longa in prospectum venit. Inter quam reliquas oestrorum alius speciei imagines, quae in costatu dissicile a se inuicem dignosci possunt, magna tercedit similitudo. Quae imago a REAVMVRIO 1) stincte et egregie descripta et depicta, vbi tactu solutitatur, vitae indicia edit, pro rerum ratione per ensem in terra permanet denique hiatu in ante-ori eius parte sacto oestrum ouinum in lucem edit.

Quodsi has laruas cum illis, quae ventriculum ui inhabitant, comparamus, sic a se inuicem sferunt:

Larua nostra corpore non ex omni parte rotundo; la vero plane rotundo gaudet.

Nostrae corpus semper decem incisuris in decem miditur partes inaequales, illius vero nouem vel ndecim incisuris in totidem dividitur partes.

Nostra multis et numerosis spinis, quae omnes l' perpendiculum corpori adhaerent; illa vero duplici ntum spinarum, quae oblique positae sunt, ordine bsita est.

E 2

Noftra

n) Vid. REAVMVR I. c. Men. 12 Tab. 35.

Nostra duplici ore, duobus capitis lateribus in-

Nostra organo exspirationis in anteriori corporini parte praedita est, quod in illa detegere frustra conatus sum.

Nostra in posteriori corporis parte valuula qual dam siue margine sublimiori, in quo organon inspis rationis, e tribus orificiis constans, reperitur, exorunta; illa his omnibus plane est destituta, et eiu organi respirationis alia est ratio.

Nostrae orificium ani in infima corporis partra factum et ab organo inspirationis est remotum; illiud vero intra illud organum observatur.

Sed haec pauca criteria, extrinsecus decerptate sufficiant ad laruam nostram ab illa distinguendant Restant alia, quae ab interioribus desumi queam Vnusquisque vero curiosus et diligens laruarum indegator haec, si lubeat, sacile vel ex descriptione nostrate vel ex re ipsa desumere ac supplere potest.

Cum vero laruae animalibus, in quibus exclusafunt, praecipue si magna earum adest copia, admedum sint nociferae, quippe quibus inflammationee
spasmi, gangraena et vel mors praematura conciliar
potest, iam dudum meditatus sum, quibus remedit
ex animali corpore amoueri possint, et cum praete
Linnaei sternutatoria nullum in promtu sit essicax me
dicamentum, eo studiosior his assistictis animalibu
consulere incipiebam. Quam difficile vero sit, viuer

animalia in aliis viuentibus fine detrimento horum ecare, vel is perspicere potest, qui a medicina alies est.

Ad illa vero remouenda non opus est semper tioribus et essicacioribus remediis et dosibus maious, sed aptis medicamentis, patientia, tempore rebus fauentibus. Quamobrem varia tentamina, in structuram et harum laruarum sunctiones penis cognossem, institui, et aut organa respirationis struxi, vt laruae suffocatione perirent, aut sie rturbaui, vt sponte corpus derelinquerent anile.

Laruas spiritu frumenti vel saturata salis culinaris utione tingebam; mirifice anxieque sese motitant, sed ne vlla periit.

Nonnullas spiritu vini rectificatissimo perfunde.

n, quo facto mortis quidem speciem prae se fere
it, sed omnes paulo post reuiuiscebant.

Aliquot per quindecim temporis momenta spini frumenti vel saturatae salis culinaris solutioni mittebam. Exanimes esse videbantur, sed mox onualescebant.

Easdem per idem temporis interuallum in spiam vini rectificatissimum iniectas omnes enecatas se, observaui.

Cum oleo amygdalarum rancido nonnullarum pirationis organa obliniui, languescebant quidem, l nulla periit. Nonnullas eodemque oleo superfundebam, quindecim temporis minutis post, nullum quidem in in corporis motum animaduerti, sed paulo post reuiviscebant.

Aliquot in oleum terebinthinae inieci, post quindecim circiter temporis momenta enecatas vidi.

Sulphuris incensi vaporibus omnes intra quinque temporis momenta suffocabantur.

Per sex, fere septem dies absque alimentis plures laruae vixerunt.

Quibus ex experimentis, vt mihi videtur, patet, has laruas dura et tenaci vti vita, nec vllam reliquarum Oestri laruarum praeter hanc, tantum incommodi perferre posse. Caeterum cum arctius cum animalibus, quae ipsas exclusere, exclusasque alunt, cohacreant, sequitur, difficile ex animalibus eiici posse, nec sternutatoria ad id perficiendum, vti Linnaeus promiserat, sufficere. Coniuncla vero cum alis medicamentis, quae eas perturbant, defatigantque aut ex locis suis mouent, saluberrimos proferre polfunt effectus. Equidem puto, felici cum successu fulphuris accensi vapores in animalium nares immitti, aut spiritum frumenti aut oleum rancidum ingeri, et fi his ad sternuendum nondum coacta fuerint animalia; nouos stimulos iniici posse, vt laruae perturbatae vehementiori sternutatione e corpore depellantur. Hac ratione spero, fore, vt, nisi omnia animalia, nonnulla tamen ab his laruis liberentur.

Praeterea et hoc moneo, quod monitum ad omnia helmintica pertinet, vium horum medicamentorn cautiorem esse adhibendum, nec statim desperari cere, nisi statim diebus primis exoptata sese exse1 sanatio.

Magnis dosibus medicus incautus aeque animalia avermes enecare potest.

DE BOVIS OESTRO IN SPECIE.

Destrus bouis, Gall. l'Oestre des Boeufs, Germ. Viehbremse, Ochsenbremse, Kuhbremse, Bisselmücke, Dasse appellatur.

Charact. Specif. a LINNAEO definitus.

Alis maculatis, thorace flauo, fascia susca, ab-

Charact. Specif. a REAVMVRIO allatus.

Alis immaculatis, thorace antice posticeque pilis seis apiceque slauo suluis. Vid. eius Histoire des Ins. m. IV. Mem. 12.

Charact. Specif. a MODEERO constitutus.

Alis sordide albidis margine exteriore subsuligiio, thorace longitudinaliter sulcato, atro, pilis resertim basi suluescentibus adsperso, collari scutelue piloso albido, abdomine tomentoso nigro basi ao apiceque suluo.

Schmutzig weislichte Flügel am äussern Rande trusfarben. Das Bruststück längsthin schwarz ge-C 2 furcht, furcht, besonders der vodere Theil mit feuergelblichten zerstreuten Haaren, Halskragen und Brustschild mit weisslichten Haaren, der Hinterleib dickhärig, schwarz vorwärts weis, am Ende feuergelb. Vid. Königl. Schwea Abhandl. Band 7. p. 131.

Charast. Specif. a DE GEER.

Die schwarze Viehbremse mit ungestectten Flügeln vorn und hinten grau behaarten Brustschilde, mit vor nen grau und hinten braun gelb behaarten Hinterleibe Vid. eins Geschichte der Insecten, Theil 6. 1. c.

Charact. Specif. a LESKIO.

Das Brustschild ist mit gelben Haaren besetzt quer über braun bandirt, der Hinterleib gelblicht braun der Schwanz schwarz, die Flügel braun bandirt. Vid eins Anfangsgr. der Naturg. Band. 1. l. c.

Haec Oestrorum species quoad colorem et pilo apibus flauis et quoad corporis magnitudinem viola ceis muscis, quae animalium carnes inuadunt similis est.

Haud semper vno eodemque colore in variamuscis tincti sunt pili, sed mox oestri bouini depre henduntur slauis, mox griseis pilis exornati. Plure vero slauis gaudent. Inde, si solummodo ad pilo respicis, bouis difficiles sunt ad distinguendum oestri Huius muscae caput prae reliquis corporis partibus satis magnum est, et magis latum, quam crassum Eminet inferiora versus et prae se sert piri specieme

rs eius superior admodum pilosa est. In orbitis afi latent antennae. Tab. III. Fig. 7. b. et Fig. 8. a. piti noctuae igitur simile est. Vtrisque antennis e gro fuscus color et singularis est structura. Ouales at et in tria membra siue articulos divisae. Tab. III. z. 7. b. Exit vna quaeque in setam, vel in pilum eriora versus acutum et rigidum, qui magis in lae, quam in media antennae parte positus depreaditur et loco, quo inseritur, articulo gaudet. b. III. Fig. 7. et Fig. 8. In vicinitate earum iam o oculi maiores ferruginei, fiue fusco nigricantes, ales et retiformes in duobus capitis lateribus conciuntur Tab. III. Fig. 6. et 7. aa. Haud procul his remota funt tria alía corpufcula a Reaumurio et skio *) ocellorum nomine infignita. Tab. III. Fig. 6. torum trium corpusculorum inferius excauatum esse aliud corpusculum tenue oblongum amplecti, iam un suspicatus est de Geer **). Porro nuper nos, ex c, si caput comprimitur, idem prodire corpuscun, linguae-simile, Cel. Modeer edocuit ***). Dus ego ancepsque haereo, an horum celeberrimon virorum sententiae accedam. Ingenue enim faor, me credere, fere omnes partes, pressione et quadam ex tenebris in lucem protrusas, in dubium e vocandas. Interea sit, cum praesertim observanibus his non extra omne dubium positum sit, vtrum mentis vtatur oestrus, an non. Certe, ex mea

quidem sententia, a naturae legibus non abhotteres videtur, contendere; oestrum propter vitae breuits tem et perfectam corporis sui conditionem ab alimentis omnibus abstinere. Interea Reaumurius quoque sub antennis fossam esse, mira pilorum copia obsitam inde aspectu difficilem, os vero constituentem, con cedit. Quis autem vnquam vidit, quod certiffime non raro fieret, si contraria sententia veritati responderet, oestrum, alimentis vtentem? Sed reuertor unde digressus furn. Thorax tribus rimis secundum longitudinem est sulcatus, quae nigriori colore tinctat tunc demum satis conspiciuntur, cum pili, quibus obsitae sunt, remouentur Tab. III. Fig. 6. bb. Aliae muscae tres habent fimiles secundum longitudinen excauatas rimas, quae ab alia transuería decussantur Aliae duabus modo breuibus, leuiter tantuin excaus tis et vix ac ne vix quidem transuersam rimam attia gentibus, rimis gaudent. In prioribus mufcis totus thorax, in posterioribus eius modo latera pilis grifeis obsita sunt. Rimae illae siue tres, fine duae tantum multum conferent ad oestrum hunc ab aliis, alius spe ciei, distinguendum. Praeterea duas hic oestrus ha bet fordide albidas alas exteriora versus pellucidas Tab. III. Fig. 5. ee. versus interiora vero opacas Tab. III. Fig. 5. ff. quas sic dirigit, vt margines ea rum interiores fele inuicem tegant.

Sub his et praeprimis sub insertionis earum local duae rugosae squamae sunt conspicuae sub quibus aliae maiores, lacues, versus superiora striatae, inseriora sus excauatae sunt, quae halteres subter iacentes, Tab. III. Fig. 5. d. et Fig. 6. Inferior abninis pars pilis tecta est fuluis et in fine eius oestro ri duo sunt vnci, eregione sibi oppositi et interiora sus collocati, quibus erectis in coitu amplectitur ninam. Feminae contra in hoc loco organon est, oua deponit (der Legekanal, Legestachel) Tab. III. 5. 5. c. et quod secundum longitudinem ex quatuor tibus constat, quae eum in finem, vti inuolucra ri optici, in se inuicem immitti possunt, vt eo comodius totum organon in corpus retrahere et pro luu protrudere possit oestrus. Tab. III. Fig. 9. bbbb. ee. Hae descriptae partes quatuor inuolucro rneo, satis firmo extrinsecus cinguntur, ne vllum imminenti periculo capiant detrimentum. Supeora versus organon, quo oua deponuntur, termitur duobus foliis sic, vt iterum his foliis versus lara adhaereant tria alia folia. Tab. III. Fig. q. ee. aae superior organi pars a specie lilii slorescentis n prorsus abhorret. Porro tria illa folia lateralia in cos, paruos interiora versus incuruatos, abeunt, 10 fit, vt oestrus hac exornatus parte ouis depondis perspicere possit facillime. Tab. III. Fig. 9. c. a. et Fig. 10. a. c. a. Denique muscae huius ura et semora nigra et inferiora versus pilis flauis osita funt. Pedes pallide flaui, duabus albidis vnilis et squama, instar plantae pedis, sunt exstructi. stra quamlibet vngulam vnum, plures vero pilos in liquis femoris et pedum locis inuenies.

C4

Huius

Huius muscae mas, quem alibi °) depictum dedic aliis animalibus non admodum est molestus. Femina contra, quam microscopio auctam Tab. III. Fig. 5 Lectorum oculis subieci a media aestate vsque ad auctumnum, boues, vaccas, ceruos, capreas et, ex Mulleri P) opinione, camelos, vt eorum cuti oua imponat sua, infestat. Id quod non raro tanto peragit studio atque diligentia, vt per plures dies animalia illa persequatur, si impedimenta ipsi obiiciantur. In nares equorum irrepere ibique posteritatem curare Leskius 9) quidem affirmat, sed, vt alibi docui 1), id non ab hac, sed ab alia peragitur musca. Meminiquoque me legere loco, nescio quo, sub cute canis domestici, pilis crispis praediti, laruas huius oestri non nullas inuentas esse. Quodsi vere accidit vnquam, muscam necessitate coactain et commodiori loco destitutam oua illic reposuisse, clarum este, duco. Nam, vt certe nouimus, nulla, nisi supra nominata animalia, sibi ad oua ibi reponenda eligita Adde, quod tantum inuenes, faluas et incolumes et bene nutritas, tres, quatuor, et quinque annos natas, infestet bestias, seniles, aegrotas et macilentas plane fugiat. Eae, quae sub veris tempore name, per aestatem subsequentem sub dio pascantur, per

o) Vid, Contin. II. Tab. IV. Fig. 8.

p) Vid. eins S. N. Linnacani editionem l. c.

⁹⁾ Vid. eins Anfangsgr. der Naturgesch. l. c.

r) Vid. Cont. fecund. 1. c.

mnem vitam in oestrorum potestate esse, feruntur. lis contra animalibus, quae aestatis initio procreanir, minus ab his timendum esse; sunt, qui dicant. aeterum plurimi ruris incolae, animalia, quae sub ute huius oestri posteritatem secum ferunt, libenus illis, quae laruis carent, emunt, viu quippe docti, illa sana, melius nutrita esse et copiosius lac raebere. In stabulis animalia haec maxima ex parte b his muscis tuta funt, in pratis campisque vero ab s infestantur, et magis quidem prope syluas, quam i campis patentibus, aut prope vrbes. Neque vero vno nno tantus horum oestrorum prouentus est, quam lio. Quodfi oestrus gregi e longinquo appropinquat, uem ex susurrante bene norunt volatu, perturbatur rex et si propius adhuc accedit, omnis, cauda ad ergum reposita, quantum potest celerrime se in fugam dare folet. Quo in furore segetes, frutices, yluas aut aquam petunt, vbi requiescunt et sic, se ab oste defendere posse, credunt. Tanto enim a natura osis insito timore harum muscarum vexantur, vt toim gregem disturbare possis, si aut ore, aut alio intrumento sufurrantes oestros imitari scias. gitur, vt supra monui, armenta has muscas tantopere ugiant, et furore percita, huc illuc currant, saepissine fit, vt hoc insectum fine proposito non potiatur. Qua de causa multa sie oua perire, gestrumque hunc ion tam numerosam producere prolem, quam ex atura fieri possit, clarum est atque porspectum. Ete-

CS

nim

nim ex Vallisnieri s) asserto septingenta oua in vna eademque semina deprehenduntur.

Qua vero ratione oestrus hic cuti animalium oua

fua ingerat, duae feruntur opiniones.

Vallisnieri '), Reaumur "), Velthusen ') et plures credunt: bouis oestrum cuti animalis insidere, eam cum corneis vncis, qui in superiore parte antea de scripti organi, quo oua eduntur, Tab. III. Fig. 9. et 10. a. c. a. eminent, vulnerare et huic vulneri oua inserere sua. Iidem viri statuunt, brutannon tantum ex timore, sed potius ex dolore, quem illud organon excitat, eiusque memoria in surorem abripi.

Linnaeus contra w), de Geer x), Krünitz Y), Moder z) et plures asserunt: hanc muscam perpendicularem bruto imminere et oua ex aëre in cutem ad perpendiculum deiicere. Quod quidem ouum cum glutinosum et ad vulnerandum aptum sit, sacile cuti inhaerere posse. Porro assirmant: organon, quo oestri oua faciunt, ad vulnerandum ineptum esse, et, quod caput rei sit, illam opinionem experimentis contradicere. In aprico enim esse contendunt, animalia tenera adhuc aetate, vbi rariores pili et laeues corpori insident, non ab oestris vexari, quoniam oua rebus sic se habentibus locum capere non possint, si ex aëre in cutem deiiciantur. Secundo vero aetatis

s) Vid. l. c. t) Vid. l. c. t) Vid. l. c.

v) Vid. l. c. w) Vid. l. c. x) Vid. I. c.

y) Vid. 1. c. 2) Vid. 1. c.

nno, vbi numerosiores, crispiores atque spissiores osis sint pili, ouaque illis facile adglutinari possint: uuenilia animalia maxime vrgeri. Cum igitur prima etate ex illa opinione musca facilius propter ilorum inopiam, quam sequentibus annis oua cuti orum animalium inferro posset; sequeretur, quod amen veritati contrarium est, animal annum, numeroiori horum ouorum copia, quam bienne vexari debere.

Non audeo, horum virorum eruditorum dirinere controuersiam; sufficiat argumenta addidisse, uibus priori opinioni arridere moueor.

Haud semper oua in tergo, sed quoque in retione lumborum, quid? quod in semore cuti imponit pestrus. Ipse tubercula cutanea, vt vocantur, sub pectore inueni. Quaeritur nunc, quo modo adhunc perueniant oua locum, si ea ad perpendiculum in cutem ex aere delabi, affirmemus?

Propter externam organi, quo oua deponuntur, naturam corneam et praeprimis ob vncos illos corneos et acres, quibus illud organon gaudet, ad vulneran-lum non ineptum esse illud, duco.

Si ex eorum, quos supra laudaui virorum senentia ouum ad vulnus insligendum aptissime a natura ormatum est, sacilius penetrare poterat tenuibus pilis ectam annuorum cutem, quam biennium magis piloam. Cum vero id contra euenire soleat et oestrus innuis magis, quam adultioribus parcat, necessario iliae adesse debent huius rei causae, quas tamen diligentius perserutari nec lubet, nec vacat. Si denique oestrus pecora non vulnerat nec vulneri huic ouum immittit, tenuis larua, ouo exclusa, fame perit. Hac enim aetate instrumentis, ad alimenta sibi paranda, non est solum sere destituta, sed etiam iis vti nescit.

Vnum vero quodlibet ouum, ouale, paululum incuruatum atque compressum est. Gaudet superiori parte acumine acuto, eminentia quadam ab ouo satis distincto. Quae oui pars a similitudine scalpelli non plane abhorret, et cum ouo adhaereat, speciem la mellae cultri, manubrio insertae, prae se fert.

Quodfi nunc ex fupra allata opinione veritati respondit, organo, oua excludendo, animalia difficulter ab oestro vulnerari posse, ouum tamen cuti immissum, deprehendes, hac ratione fieri censeo. Scilicet muscam, cuti insidentem, perdurum ouum, quod nunquam non in illo organo maturum folet in promptu esse, et quidem acuto eius acumine facile animalium cuti, vel poris in cute contentis, fatis profunde immittere posse opinor. Quo facto ouum humoribus ex vulnere paruo promanantibus emollitur et vermis, calore animali fotus, ex rima quadam, in oui latere posita et tenui membrana intersepta, exit, ouumque relinquit. Qui vero vermis fine larua vulnus fensim sensimque dilatat et hac ratione profundius in cutem penetrat, ibique ab auctumno vsque ad aestatis initium commoratur et animalium fluidis nutritur. In primaiuuentute parum increscunt, aetate vero prouectiores breui temporis

nicu-

teruallo corporis magnum | faciunt incrementum. ae quidem laruae, quas nos Engerlinge appellamus, bercula illa cutanea, vt vocantur, (Viehbeu!en, Daf-Ibeulen) in boum, vaccarum, ceruorum et caprea-Quot enim tubercula in bruim coriis efficient. rum cute numeramus, tot etiam inuenimus laruas. na enim quaelibet illarum suum pro corporis ratione ut maius aut minus habet domicilium. Eorum fex el septem iuxta se inuicem posita, vel triginta ad immum in vno bruto; in ceruorum vero tergo cenım et plura haud raro numerantur. Eiusmodi tuberilum mense Maii vnum et dimidium pollicem lonum, vnumque altum Tab. III. Fig. 11. orificio gauet, quo in corpus penetrauit larua, Tab. III. Fig. 11. a. centro versus tuberculi latus eum in finem a natura emotum est, vt ne larua, quae posteriorem corporis artem, organo inspirationis instructam, huic orificio pplicat, ex pluuia et vento corporis detrimentum apiat. Rotundum, quoad diametrum duas tresue neas amplum et pilis est tectum. Eiusque ope espirat et aluum purgat commodissime. Dum in iberculo residet larua, humores ad eius nutrimenum apti, alliciuntur et effluunt, eo vero relicto, colibitur, et humores ibidem stagnant. Diebus aliquot raeterlapsis cutis sit integra, cicatricibus vero horum nimalium coria deturpantibus relictis. Casterum aruas non cutem solum et membranam, vt nominant, diposam, sed musculos etiam cutaneos, siue panniculum illum carnosum persorare, sacile ex icone Tab. III. Fig. 11. cc. ee. bb. et Tab. IV. intelligere poterunt Lectores. His enim loci et praeprimis Tab. IV. a laruis persoratam musculorum cutaneorum siue panniculi carnosi partem ex cerui tergo exsectam, depictam inuenient, vbi, telae cellulosae submusculari in anteriore corporis parte, in posteriore vero illis, iam nominatis partibus inhaerent laruae. Adhuc in icone illo conspiciuntur loca, e quibus remoui illas et, vt collapsa foramina, in aspectum veniunt.

Sed me ad earum partes, nunc describendas

Mense Iunio laruas corporis incrementum absoluere, inter omnes constat. Quo facto, quatuordecim vel quindecim longae sunt lineas, earum vero crassities vix septem excurrit lineas. Tab. I. et II. Fig. 10. 11. 12. Ob. longae et ouales sunt. In iuuentute sordide pallide flauo, paulo post fusco et metamorphoseos tempore fusco nigro tinctae apparent colore. gum aeque, ac abdomen planum, vel potius leuiter est excauatum et totum corpus decem vel duodecim incifuris in totidem partes divisum. Tab. 1. et II. Fig. 11. et 12. In quibus nullae spinae, vt ante descriptae, apparent; sed leuia tantum punctula, armato hine inde cernuntur oculo. Destituta est pedibus, eorum vero loco, tuberculis in lateribus corporis, vtitur commodissime. In dextro vero et sinistro latere triplex ordo conspicitur tuberculorum Tab. I. H. Fig. 10. quo larua in vtroque latere in fex pars, siue strias quoad longitudinem dividitur. Vnaraelibet stria tot praedita tuberculis, quot corpus in-Turis. His in tuberculis varias impressiones et in prema eorum parte gyrum, in eminens acumen finentem, inermis distinguit oculus. Tab. I. et 11. ig. 11. ff. gg. et Fig. 12. ee. ff. Quodsi in animali rpore corpus suum larua mouet, stimulo, his duusculis et acribus acuminibus excitato, secretionem imorum copiosiorem subsequi posse, neminem fore to, qui neget. Inde nutrimento destitutam larm nunquam inuenies. Si cum reliquo corpore inparamus caput, minus illud Tab. I et II. Fig. 10.e ig. 11. h. Fig. 12. h. et triplici tuberculorum serie, aae capitis voco, circumdatum deprehendes. Tab. et II. Fig. 9. Longitudinali eminentia superiora rsus in duas partes, in superiorem scilicet paruam, satis magnam inferiorem partem, transuerse diuitur. Tab. I. et II. Fig. 9 *. Sub qua eminentia ansuersa longitudinali, in inferiore capitis parte os bes, simplici orificio constans. Tab. I et II. Fig. g. g. ui proxima funt duo alia orificia, dextrum scilicet sinistrum, quibus exspirationem larua promouet. traque, vno verbo, organon exspirationis voco. ab. I. et II. Fig. 9. bb. Circa os et iam descriptum rganon adhuc alia inueniuntur tubercula, quae, vt ab iis distingui possint, capitis interiora appellari liceant. ib. I. et II. Fig. 9. a. Omnia capitis tubercula, praeter the state of the state of the gyros a

gyros istos, minutissimis spinis, eum fortassis in finem exornata esse, moneo, vt vehementiori simulo, a lar. va his partibus excitato, esuriente, copiosior humorum alliciatur affluxus. Hamulos deinde incuruatos corneos, quibus oestri ouini larua vtitur Tab. 1 et II. Fig. 3. d. d. et Tab. III. Fig. 1. in his plane desideraui, qua de causa has molestius mouere corpus et difficilius in cutem animantium penetrare posse, facile est intellectu. Caeterum acinos fenforios, in reliquis oestrorum larvis deprehensos, detegere in his frustra sum conatus. Tab. I et II. Fig. 3. e. e. Aut eos inter capitis tubercula numerosiora latere, aut minores esse, quam vt conspici possint, aut denique huic laruarum speciei plane deesse et aliis sentiendi organis has laruas, exstruclas esse, suspicor. Pro lubitu caput protrudere et ab imminente periculo retrahere posse in corpus, illud est, quod adhuc notandum esse, puto.

Anteriore posterior corporis pars maior est et crassior. Iam inermi oculo duo cornea, susconigra, corpora semicircularia, duobus cornubus versus se invicem posita, distinguuntur. Tab. I et II. Fig. 8.b.b. Sunt intra haec duo orificia, quae ex dimidia parte a duobus vniuseuiusque corporis semicircularis cornubus comprehenduntur et quorum ope inspirat larua. Partes igitur has nomine organi inspirationis insignire, lubet. Tab. I et II. Fig. 8. c. c. Supra haec aliud foramen conspicitur maius et re vera anus esse creditur. Tab. I et II. Fig. 8. e. Omnes has in posteriori corporis parte contentas, ad facilius inspirandum, com-

mmodiusque aluum lenandum, orificio', vt supra n monui, tuberculi cutanei applicat. Quem corporis um, si negligit larua, vel externa vi ad tempus stare cogitur, suffocatione perit, praesertim cum a tura, vt aliae insectorum laruae, orificiis inspiratiolateralibus sit destituta. Quodsi nune subtili fatis ltro transuerse discinduntur illa corpuscula semicirlaria, nouas intus partes observare licet. Scilicet rpora ipla minora et quoad figuram mutata, in mei corum parte duo inspirationis orificia, quae multis riisque ramis arboraceis, colore grate flauo tinclis, iguntur, deprehendes. Tab. I et II. Fig. 6. b. b. c. c. c. c. Quod si paulo profundius illa corpuscula nicircularia, transuerse disecare pergis, ea concauam infundibulo similem formam atque mirifice intus iatam habere, observabis. Tab. I et II. Fig. 7. bb. c cauis hisce, vel si mauis, ex duobus infundibulis iuntur atque in corpus prolongantur canales illi aërei. b. I et II. Fig. 7. cc. et a. Hae igitur partes laruarum rum externae, aut nudo, aut armato oculo poterant obruari. Nunc de cute moneo hoc tantum, eam arctius ruam vestire, satis pellucidam esfe, et insigniori adhuc, am quae oestri ouis laruis propria erat, praeditam esse elastica. Colorem denique naturalem et cutis et inteorum partium omnium, aqua, vel spiritu vini submersa. m mutare in nigrum eundem colorem hisce fluidis buere, notatu dignum esse censeo.

Quod reliquum est, non ob angustiores solum huius tractationis sines, sed etiam ob similitudinem, quae interiores et nostrae et illius laruae ouinae, laruae partes intercedit, ab earum viteriori descriptione abstineo. Hoc vero addere liceat: nostrae laruae organon inspirationis cum basi sua tribus adhaerere radicibus cartilagineis, quae interiora versus Tab. III. Fig. 3. b. b. eodem modo, quo siniuntur laruae ouinae hamuli incuruati, terminantur. Tab. III. Fig. 1. b. b. Porro ventriculum prope duas adesse vesiculas, sluido pellucido repletas, quarum vero neque sunctionem describere, neque vsum suspicari sustineo. Sed de corporis partibus haec sussiciant. Accedo nunc ad laruarum quasdam functiones.

Cum fere eodem in loco, vbi primo vitae tempore exclusa iacebat, larua nostra commorari possit, satis perspicuum est, ei, ad alimenta sibi comparanda, altius in corpus animale penetrare, haud opus este. Fere igitur repere et corpus mouere nescit. Attamen metamorphoseos tempore ex naturae legibus pristinum locum derelinquere et corporis motus rependo tentare cogitur. Quodsi vero derelinquere cupit, hac ratione vitur. Posteriore scilicet corporis parte tuberculi cutanei orificium dilatare conatur ita, vt parvam corporis partem per illud protrudat. Quo sacto hanc retrahit et quiescit. Paulo post repetit experimentum, nec abstinet, vsque dum tertia corporis parte, quod intra aliquot dies sit, orificii illius angustiam

am superauerit. His peractis duas contrahit partes rtias, in corpore animali adhuc latentes et sic felici m successu e tuberculo cutaneo exit. Matutino temore hora octava ad decimam víque, quibus aëri atosphaerico gratus est calor, haec foras prodeundi ricula facere laruam, nos edocent diligentiores economiae studiosi. Derelicto nunc corpore animali terram delabitur et commode ac lente proxime adcentem lapidem, fiue glebam, vbi se abdere queat, pe-In terram, vt aliae oestrorum laruae, eam ob caum sese non abscondit, quia aptis caret terram fodenum instrumentis, hamulis scilicet et spinis corneis. ocum commodiorem adepta, quiescit et intra aliquot es in imaginem mutatur, quam alibi a) delineatam que depictam inuenient Lectores. Quae imago alina ex parte prae se laruae speciem fert, colore expto, qui in hac ex fusco rubro nigricans offenditur. ute externa corrugefacta atque deposita, noua, imanem vndiquaque vestiens, exoritur, sub qua iterum ia omnes imaginis partes interiores leuiter interfeens, a natura producitur. Intra aliquot hebdomaes, aperta triangulari anteriora versus prope tergum naginis parte, et hac ratione tertio inuolucro relicto rodit oestrus bouinus.

Ab ouinis vero laruis nostra hac ratione dissert licet haec quatuordecim lineas longa et seem crassa, illa vix ac ne vix quidem, quoad longi-D 2 tudinem

a) Vid. Contin, II. Tab. IV. Fig 10.

tudinem pollicem vnum et quoad crassitiem quatro

Haec in tergo aeque, ac in abdomine plana e leuiter tantum excauata est, illa vero insigni terg conuexitate gaudet.

Huius corpus in decem vel duodecim partes di visum, illius vero tantum in decem distinctum depre hendes.

Hace in capite tantum spinis et quidem minutisis simis, illa vero in omnibus corporis insectionibus iis dem, satis perspicuis, est obsita.

Haec in vtroque corporis latere, dextro atqui sinistro, tres tuberculorum ordines, illa vero vnun tantum eorum habet.

Huius tubercula mirifice sunt incisa et in acumin ne, satis acuto, desinunt, illius vero tubercula spinis ob sita apparent.

Huius exspirationis organon ex duobus, illiuvero ex vno, eoque simplici constat orificio.

Haec vnico oris orificio, illa duobus est praedita Haec hamulis incuruatis corneis, quibus illa gan det, plane caret.

Huius acini sensorii latent, cum apud illam iiden satis sint conspicui.

Huic inspirationis organon compositum, illi ver ro simplex idem est.

conce-

Huius denique ani orificium versus tergum, ilus versus abdomen positum est.

Sed sufficiant criteria haec extrinsecus a laruarum orpore decerpta. Si lubeat et postulet res, plura adere potuerim; ne vero Lectorum patientia abuti idear, haec satis dicta sunto.

Ad alias potius res transeo, forsan ad vsum praetantiores. Disputare enim de remediis, quorum ope tospites hi nociferi ex corpore animali sunt expelleni, apud animum constitui meum.

Opinionem falsam vanamque esse, qua statuitur; ruta, ab his laruis vexata, bene esse nutrita et lac opiosius praebere, ob numerosam horum vermium opiam, vnumquemque, paulo diligentius rem coniderantem vtraque largiturum manu credo. Nam omnes quidem oestros sana et optime nutrita eligere ibi animalia ad oua ibi reponenda, in dubium vocari requit, fed hoc iure meritoque negatur, in laruarum oraefentia caufam pinguedinis esse reponendam, cum a, quae ab hisce hospitibus liberantur, pinguiora adnuc fore, experientia edocti videamus. Cui senteniae applaudunt carnis ceruinae venditores, non ignari, ceruos, a numerosa laruarum copia cruciatos, non coria folum fere nullius pretii, fed carnem etiam habere macilentain. Hinc paucas tantum laruas paruin nocere posse animalibus, libens quidem lubensque

concedo, sed plures admodum esse noxias contendo. Etenim praeternaturali stimulo, a laruis excitato, hu mores animales in loca alliciuntur, vbi in detrimentum animalis oeconomiae affatim confumuntur, au stagnant et deprauantur. Igitur circulus sanguinis ima peditur et praeterea nerui perpetuo acri simulo irric tantur. Quas res corpori haud conducere, et is in telliget, qui a medicina est alienus. Inflamationum enim et vlcerum malignorum, quid? quod gangraenae exempla, haud rara, inde originem trahunt suam. Ope ris ideo, cum de remediis, contra has laruas in vium vocandis, meditari suscipio, pretium facturus esse mia hi videor. Mediorum vero duplex ratio est. Scilicet cauendum est, ne animalia infestet oestrus, dein de, vt laruae e corpore remoueantur, omnis adhibenda est diligentia. Prius aut plane non fieri, au saltem cum maxima molestia peragi posse, affirmo Pastoribus equidem, vt impediant, quominus aestatis tempore, bruta infestet oestrus, duplicem mercedem persoluerunt veteres ruris cultores, sed num fine fint potiti suo, dubius ancepsque haereo. Interea el hodie variis mediis a brutis detinere oestrum conantu nonnulli oeconomiae studiosi. Regionum septentrio nalium incolae pecorum cutem aut phocarum adipeaut oleo, ex balaenis excoclo, obliniunt. Noftri verci oeconomi aut sal culinare in tergum dispergunt, au lardo cutem sic inungunt, vt pili nitentes arctius tere go applicentur, opinantes, se ratione hac a brutin oestrum

sestrum detinere posse. Sed omnia haec et reliqua torum remediorum caterna frustraneo conatu contra estrum in auxilium vocari, arbitror. Igitur alteri iae insistendum et laruas e cute omni adhibita diligentia extrahendas, puto. Eum in finem auctumno id iuuenilia bruta attendere et si tuberculum cutaneum noc tempore paruum deprehendimus, molli id adipe rel calefacto oleo inungere debemus, quo facto cutis eleuanda et pollice indiceque digito adhibito, tubercutum sic comprimendum est, vt larua prodire cogatur. Quodsi vero, cum iuuenis larua fenili arctius cuti adhereat, propter dolorem animalia hanc curationem respuant, aut acu, vel alio acri instrumento per tuberculi orificium patulum laruam perfodere, aut fluidis corporibus refinosis, vel tenaciori rancidoque oleo satis diligenter et repetita vice orificia illa oblinire atque obstruere debemus, quo facto, vel vulnere illato, vel suffocatione perit larua. Paulo post a natura eiicitur et sic a vita perquam molesta liberantur animalia. In Africa auis, Buphaga, vt vocatur b), summo cum studio in brutorum tergis laruas, quae ei in deliciis sunt, explorare, easque, rostri sui artificio, facile et mirum in modum e cute extrahere fertur.

Sed haec sufficient. De reliquis oestrispeciebus non nulla adhuc in promptu erant: ne vero Lectorum eruditissis.

D 4 ditissis

b) Vid. BRISSON Ornithol. 2. p. 4572

ditissimorum patientia abutar, alii opportuno scribendi tempori ea omnia relinquere constitui. Nunc nihil amplius additurus, nisi preces humanissimas, velint hoc qualecunque observationum specimen Lectores humaniter excipere, mihique quae minus recte exciderint dicta, beneuole condonare.

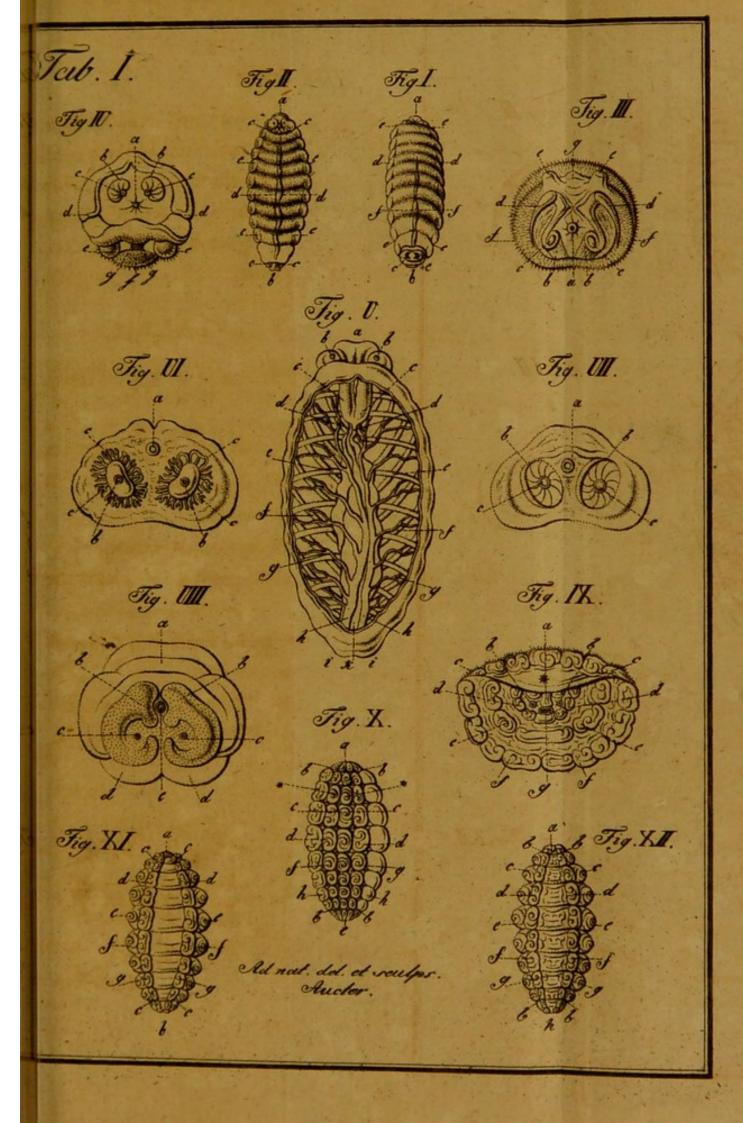
EXPLICATIO TABVLARVM.

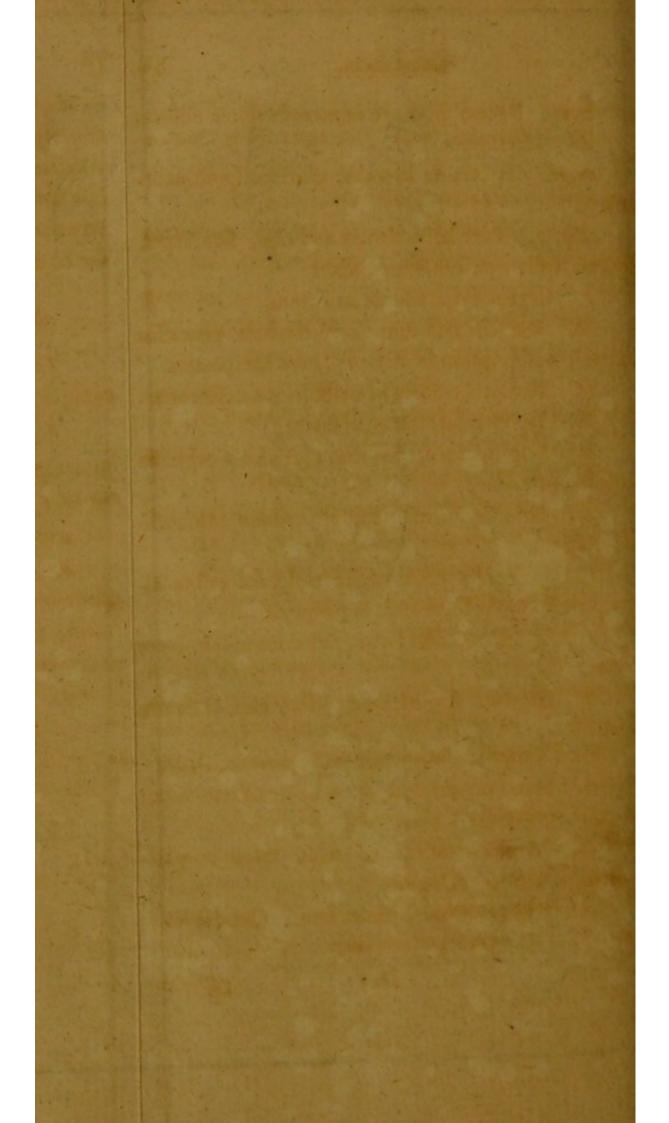
- Tab. I. Exhibet et oestri ouini et bouini larua.
 rum partium sciagraphiam.
- Fig. 1. Repraesentat naturalem magnitudinem laruae oestri ouis sic, vt eius tergum in oculos incurrat.
- a. Eius caput, siue pars corporis anterior.
- b. Pars corporis posterior, organon inspirationis continens.
- nea, organi inspirationis pars praecipua.
 - dd. Tubercula lateralia, spinis corneis obsita.
- spinis numerosis exornatae.

ff. Intestinum.

Fig. 2. Eadem larua ex opposito latere con-

- a. Eius caput, siue pars corporis anterior.
- b. Pars corporis posterior.

- ec. ec. Decem incisurae numerosis spinis obsitae.
- dd. Intestinum.
- ee.ee. Tubercula lateralia, pluribus spinis exor-
- Fig. 3. Pars huius laruae anterior, siue caput, opticae lentis ope admodum aucta.
 - a. Organi exspirationis orificium.
- bb. Duo hamulorum incuruatorum processus roncaui, oesophagum in vtroque latere excipientes.
 - cc. Duo oris orificia in oesophagos desinentia.
 - dd. Duo hamuli incuruati cornei.
- fensus constituentia.
- ff. Basis capitis multis spinis corneis minutissi-
- g. Eminentia intra organon sensus posita atque partem capitis supremam constituens.
- Fig. 4. Pars huius laruae posterior cadem lente
- a. Organon inspirationis, siue eius orificium inserius.
 - bb. Corpora duo semilunaria, cornea, striata.
- cc. Duo organi inspirationis orificia supe-
- dd. Magna eminentia, totam hane corporis
 - ee. Paruae laterales eminentiae rotundae et

quatuor sulcum formant ad recipiendum

- over fait Orificium anis por clustede !

Fig. 5. Repraesentat huius laruae in tergo aper-

partem.

bh. Acinos sensorios, siue organon sensus.

2 cc. Duos ventriculos in muzalique o incones

dd. Intestina desinentes.

rem et

Jasorum aëreorum ramos.

hh. Vasa, siue canales aëreos.

Partem corporis posteriorem.

k. Intestinum fatis magnum.

Fig. 6. Laruae oestri bouis organon inspirationis, siue partem corporis posteriorem admodum aucham et cultro anatomico dissectam commonstrat.

a. Orificium ani.

. Eg. Emi-

bb. Duo orificia inspirationis in corporibus se-

haec cingentes, months among any single sing

Fig. 7. Idem inspirationis organon sistit, paulo inseriori vero loco eum in sinem dissectum, vt intimae eiusdem structurae ratio in adspectum veniret.

a. Ori-

- a. Orificium ani.
- b. Corpora semilunaria iam nune infundibuli in-

cc. Duo inspirationis orificia.

- Fig. 8. Offert eandem partem eiusdem laruae pleriorem, satis auctam, organon inspirationis cum ficio ani continentem.
 - a. Pars corporis tergum versus spectans.
- bb. Duo corpora semilunaria, cornea.
 - cc. Duo organi inspirationis orificia.
 - dd. Pars corporis abdomen versus respiciens.
 - e. Orificium ani. and an ana aircim iche acres
 - Fig. 9. Repraesentat caput, siue partem laruae stri bouis anteriorem, a fronte delineatam et micropio auctam.
 - a. Tubercula capitis interiora.
 - bb. Duo orificia organon exspirationis con-
 - cc. Tubercula in suprema capitis regione posita, minutissimis spinis obsita.
 - dd. Tubercula capitis interna, siue tertii ordinis.
- ee. Tubercula capitis media, siue secundi
- ff. Tubercula capitis externa, siue primi or
 - g. Orificium oris.
- *) Eminentia longitudinalis transuersa, caput in aperiorem et partem inferiorem diuidens.

Fig. 10.

Fig. 10. Larua oestri bouis naturali magnitudine a latere visa ita, vt triplex tuberculorum lateralium ordo manisestior siat.

a. Posterior capitis pars, anum et organon inspirationis includens.

quae superiora et inferiora versus latent.

cc. Ordo tuberculorum medius.

dd. Ordo tuberculorum lateralis dexter atque

e. Caput, siue corporis pars anterior, os et organon exspirationis comprehendens.

f. Corporis regio abdomen versus spectans.

Regio versus tergum respiciens.

hh. Gyri tuberculorum lateralium.

**) Gyri tuberculorum ordinis medii.

Fig. 11. Eiusmodi larua a tergo depicta.

a. Pars corporis posterior.

b. Pars corporis anterior.

cc. cc. Decemincisurae.

dd. Tubercula lateralia interna.

ce. Tubercula lateralia externa.

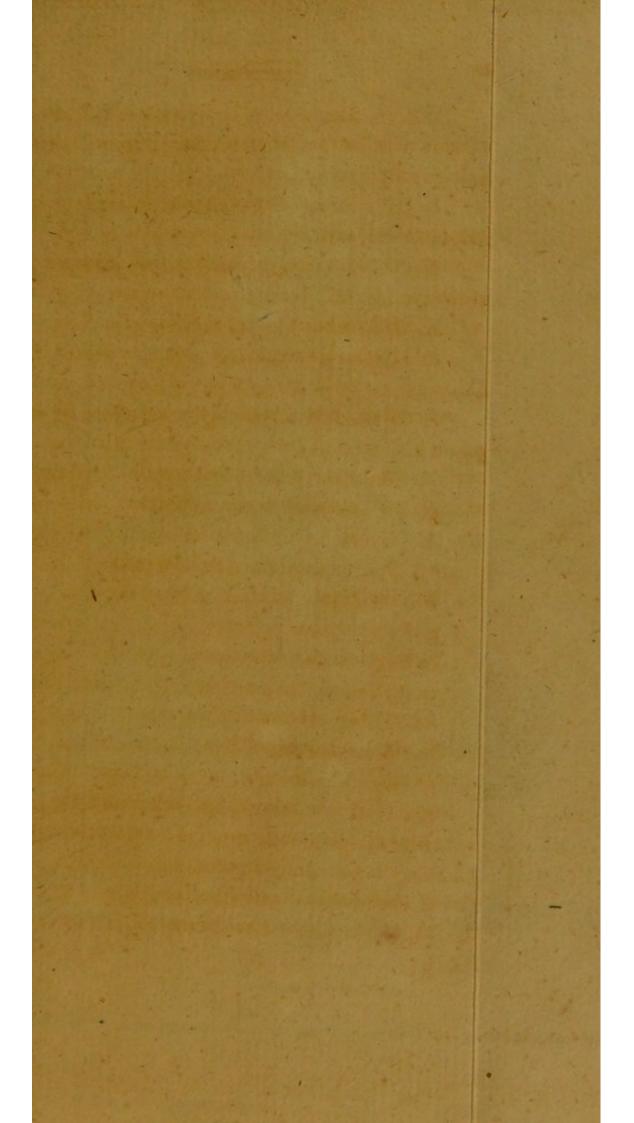
ff. Gyri in tuberculis lateralibus externis.

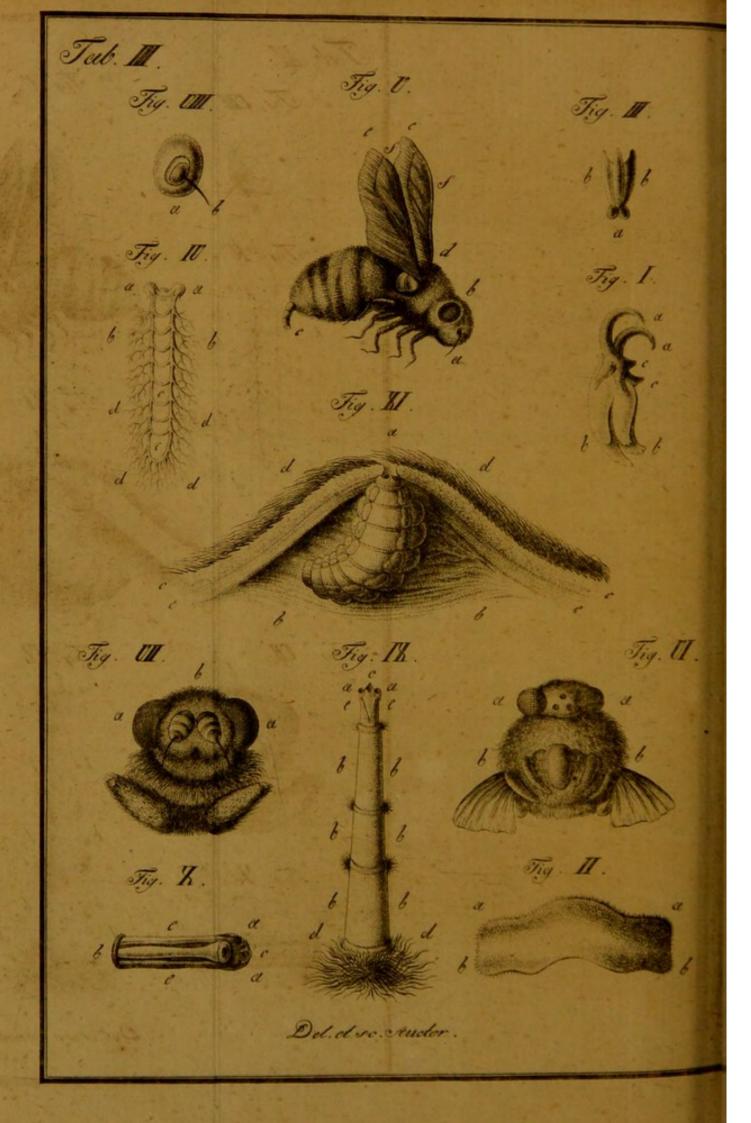
gg. Gyri in tuberculis lateralibus internis.

Fig. 12. Eiusmodi larua, sic vero delineata, vi abdominis regio conspici possit.

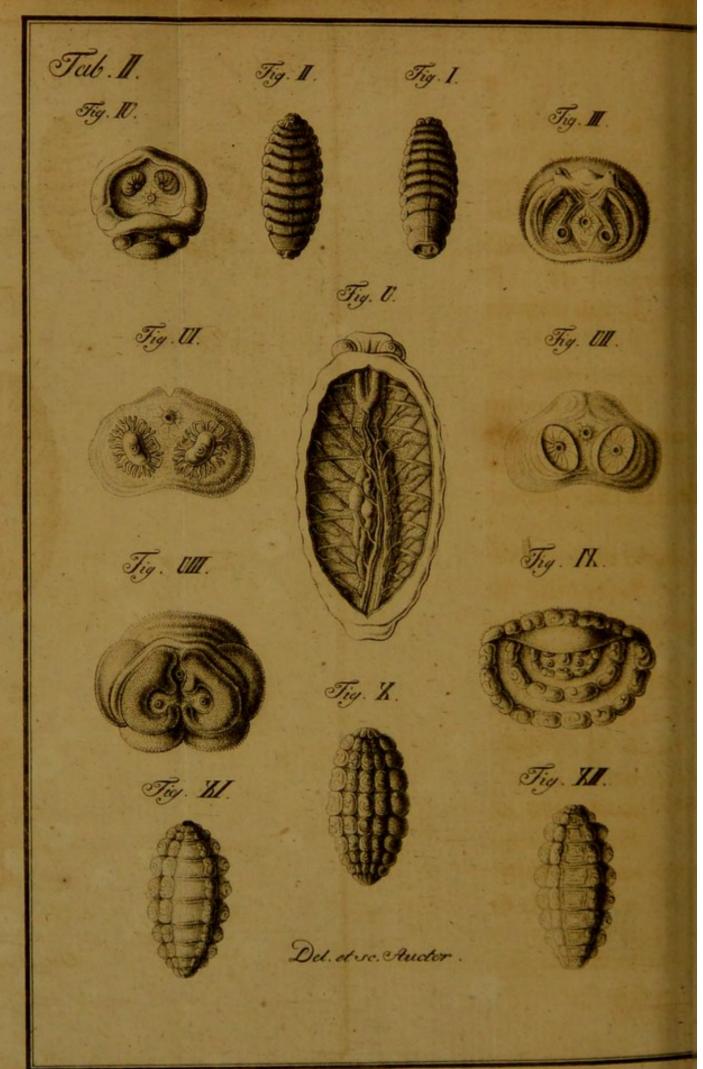
a. Pars corporis posterior.

bb. bb. Incifurae illae decem

- co. Tubercula lateralia externa.
- dd. Eadem interna.
- ee. Gyri in tuberculis lateralibus externis.
- ff. lidem in internis.
- gg. Sulci et rimae, quibus tota abdominis super
 - h. Pars corporis anterior.

TAB. II.

Easdem continet laruarum partes, quae ob numerosam notarum signorumque copiam in antecedente tabula non tam accurate et diligenter satis, vt in hac sactum esse, apparet, depingi poterant.

TAB. III.

Repraesentat alias adhuc laruarum, et oestri ouini et bouini praesertim partes, lente optica auctas.

Fig. 1. Pars capitis ex larua ouini oestri decerpta et admodum aucta, hamuli scilict incuruati, qui Tab. I. Fig. 3. dd. iam iam in naturali situ depicti occurrunt.

aa. Hamuli iuxta se inuicem positi et aequales.

- bb. Radices quatuor cartilaginese albidae, in quas exeunt. Anteriores et posseriores.
- ce. Processus sine protuberantiae in vnoquoque

Fig. 2. Declarat rationem et situm spinarum cornearum in laruarum corpore. Est admodumauda pars corporis ouinae laruae, ex regione abdominis desumta.

aa. Superior spinarum.

bb. Inferior illarum numerus.

Fig. 3. Sistit intimam organi inspirationis laruae oestri bouini structuram.

a. Organon inspirationis cum annexis corporibus

bus partes hae terminantur.

Fig. 4. Demonstrat systema neruosum ex ouini oestri larua depromptum.

aa. Sunt acini illi fenforii, siue organon fensus

bb. Duo trunci neruofi.

cc. Rami neruosi interni sine pari.

dd. dd. Rami et surculi neruosi externi.

Fig. 5. Sistit seminam oestri bouis microscopio

a. Antenna in setam desinens.

b. Oculus dexter.

c. Instrumentum, quo oua deponit sua, (Ein-

d. Squamulae, sub quibus halteres.

ee. Partes alarum pellucidae.

ff. Earundem partes opacae.

Fig. 6. Pars eiusdem oestri superior siue thorax microscopio auctus.

aa. Duo maiores oculi et iuxta hos tres minores,

bb. Canales aperti, siue sulci excauati, pilis mul-

Fig. 7. Eiusdem partis oppositum latus reprae-

aa. Maiores oculi funt.

b. Antennae in orbitis. Sub his reperitur foraen pilis obseptum.

Fig. 8. Sistit antennam ex capite cum orbita sua

Tectam.

a. Antenna in orbita.

b. Seta, in quam exit.

Fig. 9. Declarat rationem, qua larua oestri boni in tuberculo cutaneo (Viehbeule) sedem sigere let suam. Quod tuberculum transuersim dissectume habes.

a. Huius est tuberculi introitus, siue eius orisium patulum.

bb. Contextus cellulosus corruptus.

cc. Cutis pars.

dd. Pili cutanei.

ee. Pars musculi cutanei, siue panniculi carnosi.

Fig. 10. Superior pars instrumenti, cuius ope na excludit oestrus bouis sua.

a. c. a. Tres vnci, siue hamuli, in quos exit.

ee. Inuolucrum corneum fuscum.

b. Canalis, quo deponuntur oua.

Fig. 11. Instrumentum, quo oestrus oua deponit et excrementa eiicit sua: admodum auctum est,

a. c. a. Sunt tres illi vnci, siue hamuli.
bbb. bbb Inuolucra illa susca cornea, in quibus

canalis, ouis deponendis destinatus, latet.

dd. Basis huius instrumenti pilis tecta.

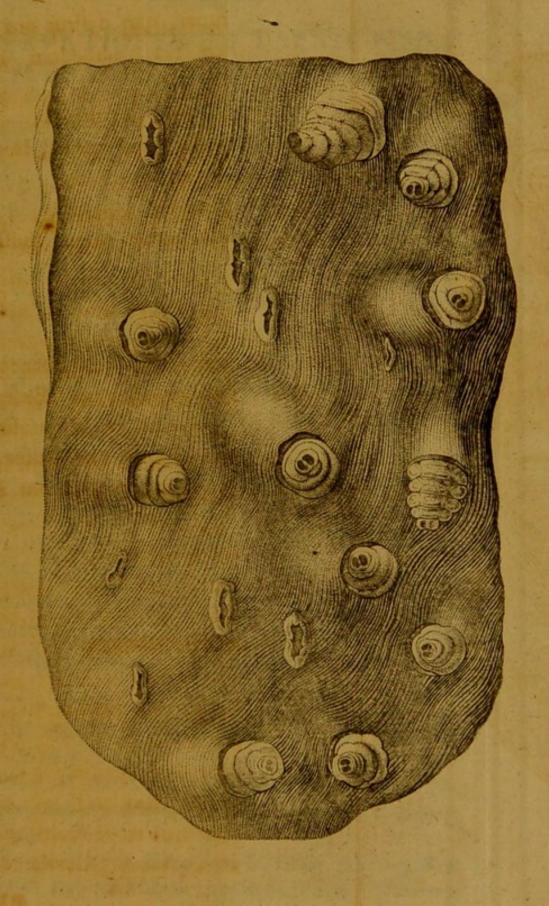
ee. Suprema, in duas iterum easque diuisas partes exiens pars.

TAB. IV.

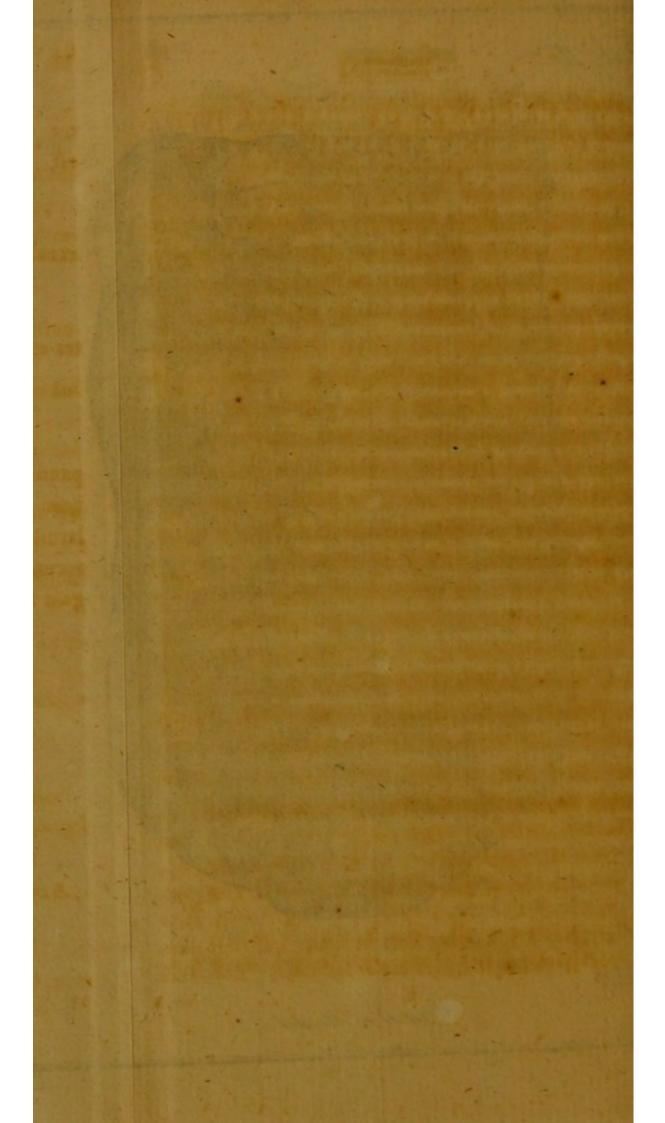
Laruarum oestri bouis in musculo cutaneo, sine panniculo carnoso sedem repraesentat. Exseeta est haec pars e tergo cerui, a multis et numerosis hisce laruis cruciati, atque eum in sinem a me delineata, vi accurate satis horum vermium oeconomiam intelligant Lectores.

is , que de jounnaire o

Tub. IV.

Del. des Auder.

OBSERVATIONES DE TAENIA HYDA: TIGENA IN CARNE SVIS NVPER INVENTA.

Haud fine animi voluptate, me nuperrime vermem hunc, quem vulgo finnam appellant, quemque Cel. GOETZIVS 3) atque OTTO FABRICIVS b) emortuum tantum viderunt, viuum, saluum et incolumem videre, memini. Cum vero in partibus eius describendis et depingendis apud illos duumuiros cel. singularis observatur dissensus, et cum, quod ego de vermis huius structura, dum viuus erat, observaui, illorum effatis non semper conueniat; hic loci vlteriorem de finna sermonem facere, haud ab argumento meo alienum esse duxi. Longe equidem absum, vt putem, me leuibus hisce observatiunculis, quas viris illis lectoribusque diiudicandas offero, docere illos posse, quid ipsis in posterum de hoc verme statuendum sit: id potius volo, vt habeant, quod ego vidi, et quomodo observationes institui meas.

Inter lanios constat, si cum sanguine ex vulnere sui inslicto profluente corpuscula rotunda c), instar milii

a) Vid. eins Neueste Enrdeckung, dass die Finnen im Schweinesteisch erc. Halle 1784.

b) Nou. Act. Societ. Hafn. Tom. II. p. 287. et Deutsches gemeinnütziges Magazin. labrg. II. Quartal. I. Leipzig 1788.

c) Corpuscula illa finnae sunt in semet ipsae repositae vesica vero tumescente interna destitutae. Caeterum milii granorum, promanant, finnoso morbo laborare animal. Cui rei, quae certum istis hominibus morbi huius criterium praebet, quod taeniam nossiram viuam viderim, debeo. Vix enim lanius quidam, quocum de finnis saepius sermonem serui corpuscula illa in sanguine suis iugulati animaduertit, cum me de re hac certiorem sactum, vt ad ipsum statim venirem, inuitaret. Videbam equidem tunc corpuscula illa milisormia calido sanguini, absque tanten vitae indicio, innatare. Sectione suis statim instituta, viscera pectoris et abdominis sana esse et ab omnibus vermibus intestinalibus libera inueni.

Hepar praeprimis egregie rubescebat et ne minimum taéniae granulosae illius vestigium d), si pabca excipis callosa loca in eius superficie anteriore posita, exhibebat. His interioribus partibus attente disquisitis, ad carnes adieci animum et cum his numerosas inesse sintelligerem, partem quandam ex regione colli exscindendam curaui. Quam nactus in duas partes diuisi, quarum alteram aquae calidae, quae apud manus erat, immisi, alteram, calore animali adhuc prae-

vermes hos, lanii cultro illaesos, non in sanguine, quocum promanant, residere, sed ex carne, cultre, quo vulnus insligitur animali, abripi et prosiliente sanguine prouenire credas.

d) Vid. Versuch einer Naturg. der Eingew. von I. A. E. Goetze, p. 258. Tab. 20. B. Fig. 9. 14. et eins Neueste Entdeckung etc. p. 30.

aeditam, statim examini subieci meo. Primum in ulos incurrebant inter fibrarum muscularium strata inter illa praeprimis, quibus intertexta erat copiosa nguedo, vesiculae .). Quas vesiculas numerosas sdem esse, quas Cel. GOETZIVS descripsit f), statim tellexi. Scilicet ouales erant, solitariae, et fluido teroquin limpido turgescebant. Leuem in iis, si rnis huius pars intacta jacebat, animaduerti, treoris instar motum, eundem vero admisso vesicae ris halitu aut digito euanoscere sensi. Experimento oc ter quaterque repetito paulo post omnis in illis riit motus, neque vlla arte denuo excitari potuit. iis vero, quas aqua calida submersi periculum hoc epius et ita repetere potui, vt mihi de hoc vitae gno grauiter antea dubitanti nunc nullum amplius peresset dubium.

Quid igitur valeat suauis calor, quid aëris atmohaerici aditus ad conseruandam destruendamue huius
ermis vitam, abunde inde patet. Dum vero hoc peraebam, sinnam nostram per vesicam tantum obscure
erlucentem vidi: eius autem interiorem structuram
uc vsque non eram rimatus. Quapropter omnem
l eruendis e carne vesiculis, vt scilicet vermis oecoomiam formamque accuratius cognoscerem, adhi-

E 2 bui

e) Finnas equidem inter strata fibrarum carnis pinguiora petere loca vidi, quas tamen in lardo aliisque locis pinguibus a carne remotis frustra quaesiui.

f) Vid. eins Noueste Entdeckung etc. p. g.

bui diligentiam. Sed singulari molestia id sieri poterat. Tam arcte enim et firme cum carne, textus cellulosi ope, cohaeret, vt, antequam exsecetur, cultro vesica non raro destruatur anatomico. Nihilo tamen minus non nullas saluas, integrasque effodi, quas attamen nec hoc in statu rite satis observare potui. Instrumenti igitur acutissimi eiusdemque subtilissimi ope hanc vesiculam incidere studui. Quo facto fub hac adhuc aliam adesse vesicam intellexi. Cum igitur illam totam dissecarem luce meridiana clarius vidi, vermem'hunc, vt finnam humanam g), praeditum esse externa vesica, internam vndequaque aequaliter eingente. Inde igitur in cellulis tantum residere finnam, vt Cel. GOETZIVS contendit b), experientia edoctus modeste nego. Praeterea adhuc moneo, vesicam hanc, quam externam, siue communem voco, contextam esse ex tela illa cellulosa, carnis sibras eiusque strata connectente. Caeterum extrinseeus glabra est et aspera, intrinsecus vero satis polita, lacuis, et minori copia serosi, quod continet liquidi, semper madida. Densa et elastica est. Felici iniectione vaforum facta, ad hanc et arterias et venas, vt in finna humana i), serpere vidi, quae in vesicam externam succum aduehunt reuehuntque taenize nutritium.

Qui

g) Vid. hui. libr. continuat. fecund. p. 10. not. V. et. R.

h) Vid. eins Neueste Entdeckung etc. p. 9 et 10.

i) Vid. hui. libr. contin. fecund. Tab. I. Fig. I. b.

i vbi aduenit, caput longe lateque protendit verex vesica interna et alimenta capit sua. Quodsi ro non sua sponte adfluant humores, simulante vite protrufo ad illam maiorem allicit humorum uxum. Tali modo a natura nutritur vermis vesica dequaque firme inclusus. Ex his, vt equidem to, satis elucet, vermem nostrum neque locum ouere posse suum, neque horum animalium carnes fodere. Opinionem hanc, cui Cel. OTTO FABRICIVS plaudit, qui inde vitam quoque porcorum finnorum inquietam pendere censet, sicam vanamque ie puto k). Sed redeo ad vesicam externam, cui vulnus infligitur, interna, seroso liquido admodum tensa prodit. Scilicet ex apertura statim et cum imtu quodam prouenit, ita vt absque vlla molestia ra extrahi possit. Quae quidem interior vesica, dem quidem cum exteriore forma, illa tamen mior, finnam continet et.membrana pellucida eademse subtilissima constat. Dam viuit vermis, subrubro tenditur sero. Lympham coeruleam hoc in statu prehendi in illa nunquam 1). In humore hoe, icroscopio subiecto, ne vllum structurae organicae stigium, si illos exceperis vulgares globulos, degere potui. At membranam, qua haec vesica commitur sub lente, cuius focus lineam vnam aequat, admodum porosam et ad similitudinem pulpae E 3

k) Vid. 1. c.

¹⁾ Vid. Neueste Entdeckung etc. p. 9 et 11.

sambuci nigrae, sub microscopio auctae, construcham esse, vidi. Inde patet, et resorbere illam humores, vt spongiam, posse. In interiore vesicae parte, et in margine quidem superiore longo m), taenia sub forma corpusculi rotundi haeret; eodem igitur loco eademque ratione, vt humana "). Cum membrana vesicae sub annuli forma arcte sirmeque cohaeret sic tamen, vt centralis huius annuli pars, quam taeniae extremum explet, ab illa libera sit membrana. Quodsi igitur ab hocce loco remoueris finnam, hic vesicam perforatam esse inuenies. Tali modo in hanc intrare, iterumque ex illa potest exire taenia. Retracta finna, illo loco rima siue fossa") in adspectum venit, quae vbi quaedam corporis pars prodiit, euanescit, et illius loco eminentia corporis cernitur P). Foramen hoc cum illo, quod Cel. FA-BRICIVS 9) descripsit atque depinxit vnum idemque este, multis variisque experimentis edoctus scio. Cum enim ex vesica externa exsectas vesiculas aquae calidae immitterem, sponte sua ex hoc vermem egredientem vidi. Quodsi vero calidam cum frigida commutaui aquam, per idem statim sese retrahebat finna. omnem in hoc explorando hac ratione foramine posuerim operam, tamen alia adhuc via et aliis periculis

m) Vid. Tab. V. Fig. 4. 5. 6. 7. 8. a. b.

n) Vid. Contin. Secund. Tab. I. Fig. 4. 5.

o) Vid. Tab. V. Fig. s. a.

p) Vid. Tab. V. Fig. 6. a.

q) Vid. I. c. Fig. 1, 2. 3. ddd.

ne certissimum facere conatus sum. Scilicet turgilam et vermem qui sese intra illam receperat, contiientem vesicam apici pollicis imponebam, deinde spice digiti indicis leuiter corpusculum illud rotundum, sic tamen premebam, vt ad orificium illud liber semper aditus pateret. Quo facto paulo post eundem sonitum leuem audiui, quem Cel. GOETZIVS") iam olim animaduertit, et finnam ex eodem foramine, quod supra descripsi, prodire vidi 3). Sic nunc de foramine illo, vt equidem putaui, satis edotus eram. Dum vero haec repetii experimenta, accidit, vt grauiori pressione adhibita disrumperetur vesica. Cum iam omne illa contentum serum refflueret, collabebatur illa, et en! statim finna, lobis, quos vidit et descripsit FABRICIVS 1), praedita, efformata erat. Quo quidem experimento repetito, lobos lhos ex vesicae disruptae extremitatibus originem trahere expertus sum. Si igitur duae extremitates in vnum eundemque locum coincidunt, oritur finna vno lobo praedita "), si in duas, duobus gaudet "). Ex his igitur satis elucet, finnam lobatam taeniam esse laesam, neque integram, vt vir ille celeberrimus affirmat. Sed et adhuc alio experimento dubitanti mihi probare sententiae huius veritatem studui. Sci-E 4

r) Vid. l. c. p. 15.

s) Vid. Tab. V. Fig. 7. a.

t) Vid. 1. c.

u) Vid. Tab. V. Fig. 3. b.

v) Vid. Tab. V. Fig. 1. et 2. bb.

licet recordabar animo meo, easdem taenias lobatas me vidisse supra sanguinem porci, de quo paulo ante sermo fuit, natantes, easdemque inuenisse olim in carne finnosa apud lanios. Tales igitur nunc mihi comparare studebam. Voto potitus has lobatas numerosas finnas in tota carnis superficie, in interiore vero eius substantia illaesas multas, id est vesicis sero repletis instructas inueni, quas omnes per aliquot dies aëri atmospherico exponebam. Paulo post vesiculas illas turgidas, flaccescere et deinde sero vacuas, penitus collabi et in lobatas finnas efformari observaui. Ex experimentis his fensim sensimque institutis satis originem et naturam loborum Fabricianorum intellexi. Nam ortum aut cuidam violentiae, aut exaccanti aëri debere vidi. Inde finnarum descriptionem, atque delineationem quam nobiscum communicauit FABRICIVS W), GOETZIANA x), magis a natura abhorrere, clarum atque perspectum esse videtur. Acutissimus enim ille rerum indagator finnas vel diu iam mortuas, vel laesas, GOE-TZIVS contra ea recens defunctas, saltemintegras obferuauit. Inde magnum inter descriptiones ab vtroque naturae indagatore exhibitas discrimen, de quo FABRIcivs ipse sermonem fecit, cuiusque causam in instrumento illo, quo GOETZIVS vsus est, pressorio quaesiuit.

Sed reuertor, vnde digressus sum, et ob temporis angustiam ad tractationem aliam), vbi fusius de-

w) Vid. l. c. x) Vid. l. c.

y) Vid. Gemeinnütziges deutsches Magazin, 2. labrgang, 1. Quartal, 1788.

comonstrare conatus sum, quomodo et aliae res huc ertinentes se habeant, lectores ablego.

Qua iam ratione, taenia nostra ex vesica progrelitur, eadem corpusculum illud subrotundum ambitu ninuitursuo; et, cum tota exiit, ne vllum illius vestijium videbis. Cum vero hot in statu egregie cerni offit, quomodo taenia cum vesica cohaereat, non est, quod mireris, me contendere illam tantum corporis quasi appendicem, neque, vt FABRICIVS opinaur 2), partem eius esse essentialem. Finnae enim, bi vel imminenti periculo sese subtrahere, vel requiei le dare fludet, tutum offert refugium. Etenim non sustineo adfirmare, experimentis destitutus, an ex hac parte maiorem adhuc vtilitatem finna capiat, nec ne. Caeterum hac occasione oblata non potui non, quin eadem pericula, de vitae huius vermis tenacitate repeterem, quae olim cum humanis finnis institui a). Antequam igitur ad descriptionem partium accedam, breuiter de his sermonem faciam.

Nunc scilicet aqua frigida, vel seruescente, nunc vulgari frumenti spiritu, nunc aliis liquoribus salinis hos enecare studui vermes, h. e. operam adhibui, ne sinnae, quae in hisce studis caput, collum atque corpus in vesica absconderant, has partes amplius exsererent. Sed non raro mihi accidit, vt plures, nisi omnes, quae in illis studis in sese quasi ipsas,

E 5

retra-

z) Vid. 1. c.

a) Vid, hui, tract. Continuat. fecund. pag. 54. feqq. nor. B. B.

retractae erant, in vitam reuocarem, id est, ope varii caloris gradus effeci, vt fuas interiores partes denue longe lateque protenderent. Tales nunc enecatos, nunc resuscitatos vermes possideo exfertos in collectione mea. Quodsi vero spiritu vini fortiori illos submergebam, paulo post rigidos et immobiles factos esse, videbam. Idemque et iis accidebat, quos per aliquot temporis internallum in folutionibus falinis saturatis conservaui. Quae res cum, et has finnas eadem tenaci vita, vt humanas, vti, probaret, fummain in me admirationem excitauit. Sed iam olimb) internarum partium huius taeniae aeque exfertionem ac retractionem incertum dubiumque vitae fignum esse, vtramque a vi forte physica, non vero vitali dependere suspicatus sum. Nunc, nisi egregie fallor et omnis observatiunculis his deneganda sides est, experimentis et in his vermibus institutis, illam non prorfus vanam neque temerariam suisse opinionem edoctus scio. Vidi enim, cum finnas flaccidas et per aliquot dies aëri expositas leniter calente aqua superfunderem, seri vesica interna contentam copiam forte ob porosam huius partis structuram augeri vesicamque admodum expandere. Sic versa vice copiam illam minui et vesicam corrugescere observaui, si vermes vel aqua frigida vel aliis liquoribus constringentibus submersi. Quo igitur gradu serum auctum et vesicam expansam vidi, eodem finna in se ipsam quali

b) Vid. Contin. Secund. p. 54. Segq. N. B. B.

cotrudebatur: contra ea quo gradu seri copia minueatur, eodem retrahebatur sinna. Tali modo cauim et originem tenacis vitae observaui atque mechaicam esse intellexi. Mihi nunc intellectu sacile erat, ur non omnes resuscitatae suerint sinnae, quas praeertim fortiori spiritu vini superfundebam. Etenim ut parum aut nihil illius seri in vesica interna aderat; expandi igitur vesica et sinna protrudi non poterat; el spissum et coagulatum quasi et rigidum animal est piritu vini quasi caustico redditum. Caeterum libens ubensque concedo, adhuc alias a me praeteruisas uius rei adesse posse causas, sed illas esse vitales, pimnino nego.

At hoc in transitu dixerim. Propius nunc ad lias partes, quas et Experient. KÜHNIVS, quem vti blim praeceptorem, ita nunc amicum habeo, mecum rmato oculo vidit, scilicet ad corpus vermis, collum et caput accedo.

Quas partes, cum taenia ab interiore exteriora versus exserit, corpus in oculos inuestigatoris prinum incurrit. Quod obtusi coni speciem prae se sert c). Basi sua cum vesica interna cohaeret et apice versus collum spectat. Male hanc partem Cel. FABRIzivs d), et GOETZIVS e) descripserunt atque depinxe-

runt.

e) Vid. Tab. V. Fig. 8. bb.

d) Vid. 1., c. Fig. 4. 80.

e) Vid. 1. c.

runt. Quorum ille quidem formam eius externam bene expressit, sed in eo peccauit, vt putaret, corpus viriculo haud dissimile esse. Inde factum est, vt vesi am internam collapsam tamquam prolongatum corpus delinearet et duas has diuerfas partes pro vna eademque haberet. Goetzius vero adhibito infelici instrumento pressorio (Pressschieber) illud sic deformauit, vt cylindro magis, quam cono fimile fit. Inde quoque factum est, vt extrema eius pars obtusa plane desit. Quapropter singularem operam dedi. vt tale depingerent, quale, dum viuit vermis, observauerim f). A collo maiori crasitie et numerosioribus incifuris differt. Et inuenient Lectores 8), quomodo cum vesica interna cohaereat. Etenim hic loci fummo cum studio acuum ope expansam delineaui, vt habeant certiffimos haud corporis partem esse vtercularem. Exferto corpore collum progreditur h). Longitudine tertiam corporis partem aequat. Tenuius illo leuiusque rugofum est. Quas rugas ob subtiliorem structuram non depingere potui. Cel. FABRIcivs i) vt equidem puto, longius et quoad corporis Aructuram tenuius; Görzivs k) vero latius et nimis incisum repraesentare studuit.

Vt in limace acini sensorii, sic in hac taenia caput vltimo loco venit. Cel. GOETZIVS 1) egregie partes

f) Vid. Tab. V. Fig. 8. ee. ff. g) Vid. I. C.

h) Vid. 1. c. dd. i) Vid. 1. c. k) Vid. 1. c.

¹⁾ Vid. 1. c.

artes illo contentas, figuram autem, eius externam ptime icone expressit FABRICIVS m).

Quatuor praeditum est papillis sugentibus "), quibus originem ducunt totidem canales °), quos ib lente optica, cuius focus tres lineas aequabat, ad rofundiores corporis partes serpere vidimus. Vnum x his vt primum in corpus intrauerat, angustum aneriora et amplum posteriora versus observaui P). umque a finna ex arbitrio aut diduci, aut contrahi osse, ea de causa sum suspicatus. Coronam duplici amulorum serie praeditam non tam egregie, vt a Cel. GOETZIO factum est 9), observare potui. Sinculos tantum in vicinitate capitis obscure vidi hamuos '). Aut retracti erant, aut praestantiori mea lene ir ille vsus est, aut quod omnium vero similfimum idetur, caput finnae in meis experimentis semper ta collocabatur, vt illi hamuli versus inferiora spetarent. Sed haec fatis dicta funto, cum reliqua, quae ad hunc vermem pertinent, in illorum virorum

Caeterum ex his satis elucet, finnam in carne uis inuentam, aut parum, aut nihil ab humana difierre, neque multum abest, quin ego has pro vina ademque habeam vermis intestinalis specie. Harum gitur comparationem alibi s) institutam his observaionibus rite factis, omnino finio.

m) Vid. l. c. n) Vid. l. c. Fig. p. cc. willi one

o) Vid. 1. c. Fig. 9. i. g. i. p) Vid. 1. 6. 8.00 (1)

q) Vid. 1. c. r) Vid. 1. c. bb. s) Vid. Cont. fec. p. 50.

EXPLICATIO TAB. V.

parties Ello content

Finnam tabula haec in suis carne nuper inuentam eiusque partes interiores diuersa magnitudine maxima ex parte viuas repraesentat.

Fig. 1. Naturali magnitudine finnam emortuam repraesentat. Vesica eius interna laesa est et in duo lobos collapsa.

a. Corpufculum subrotundum, finna in sese

quasi retracta.

bb. Duae vesicae collapsae extremitates, lobos constituentes.

Fig. 2. Idem vermis est. Duo lobi

bb. magis, quam in antecedente figura inferiora

Fig. 3. Idem vermis est. At vnum tantum lo-

bum b. efformat vesica collapsa.

Fig. 4. Taenia integra est, in vesica sero repleta

a. Finna retracta.

bb. Duae vesicae extremitates.

Fig. 5. Eadem finna in naturali magnitudine, antecedente vero maior.

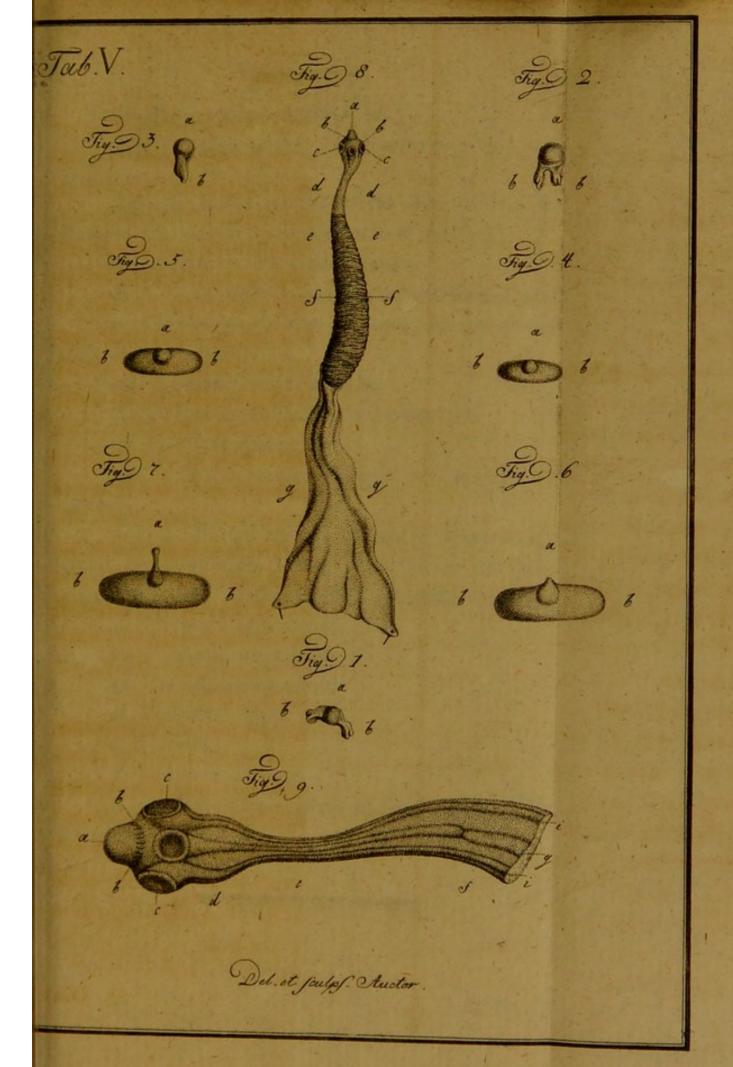
a. Finna retracta. Hic loci manifesto apparet incisura quaedam, e qua egreditur vermis.

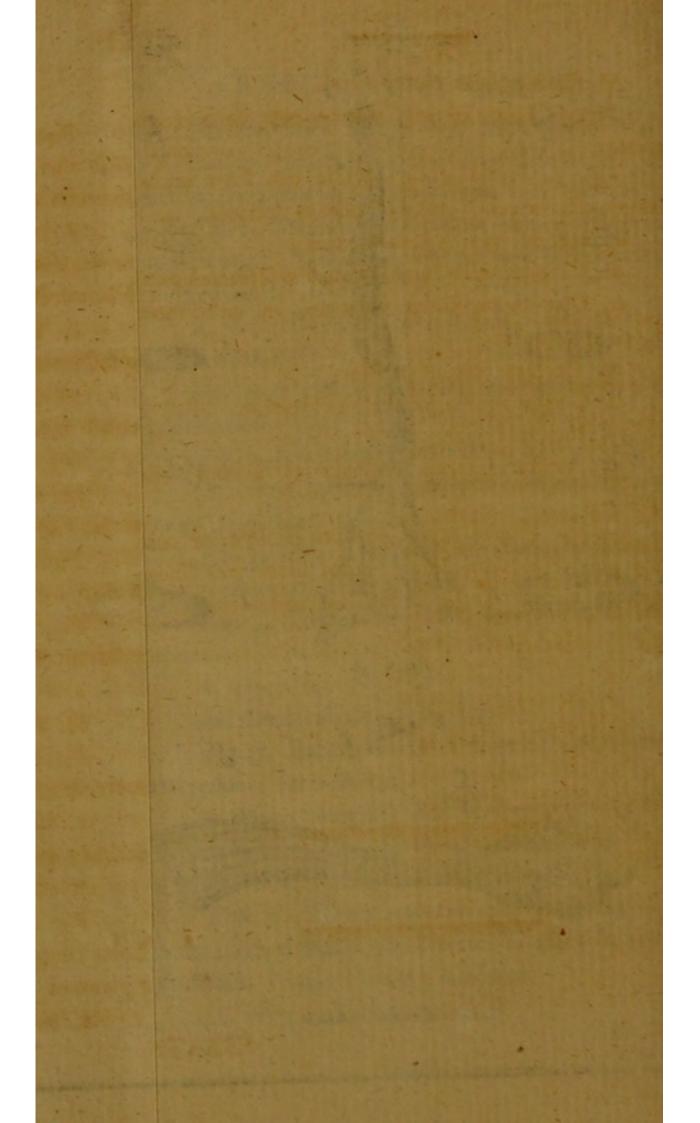
bb. Duae vesicae extremitates.

Fig. 6. Taenia microscopio paululum aucta. Loco illius incisurae eminentiam, id est, progredi incipientem vermem habent Lectores.

a. Progrediens vermis.

bb. Duac

bb. Duae vesicae extremitates.

Fig. 7. Idem vermis, antecedente vero magis

Fig. 8. Finna lentis opticae ope satis aucha. Integra est, at vesica eius destructa et collapsa.

a. Anterior capitis pars attenuata.

bb. Corona multis hamulis praedita (Hackenkranz)

cc. Quatuor papillulae sugentes, vel quod idem cs, os quatruplex.

dd. Collum tenuius incisum.

ee. Corpus multis incisuris exornatum.

ff. Incifurae ipfae.

gg. Vesica interna collapsa et acuum ope expansa.

Fig. 9. Finnae caput, collum et anterior corporis pars admodum lente, cuius focus tres lineas aequabat, aucta. Distincte satis animaduertitur

a. Attenuata capitis pars.

bb. Hamulorum corona.

cc. Orificia oris quatuor.

d. Posterior capitis pars.

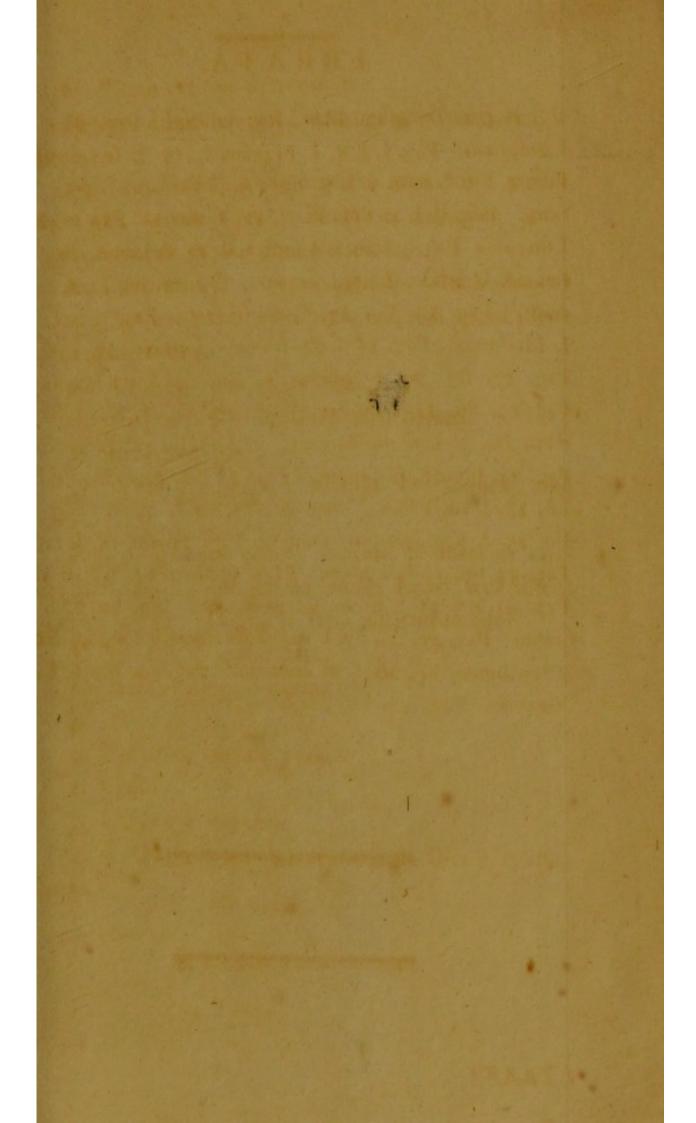
e. Collum.

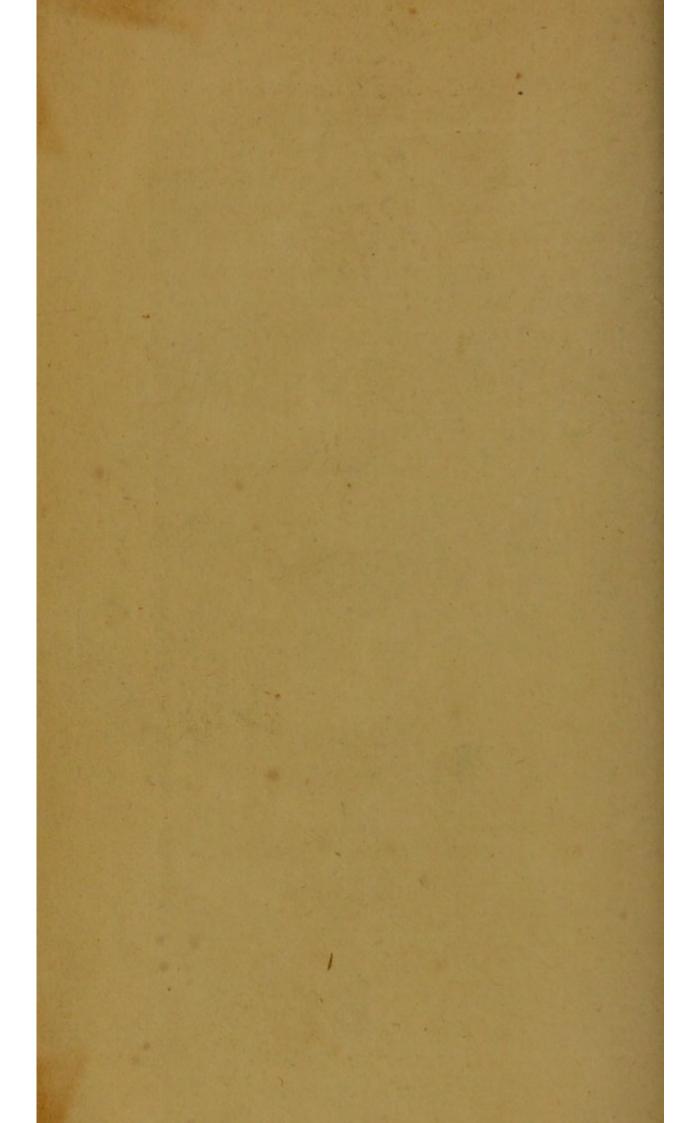
f. Corporis initium.

g. ii. Quatuor canales ab orificiis illis c. c. inci-

ERRATA.

Pag. T. lin. 5. quislibet, leg. quilibet. Pag. 2. 1. 26. I. hospitum. Pag. 3. 1. 8. 1, in peius 1. 15. 1. sequentibus. Pag. 4. 1. 5. 1. eum e. 1. 8. fines amplificarunt. 1. 19.1. initium. Pag. 5. 1. 4. del. in. 1. 17. 1. noxias Pag. 7. 1. 4. 1. de cuius. Pag. 9. l. 10. l. America. l. 13. del. cum. Pag. 10. lin. 21, 1. fetam. 1. 25. l. tegant. Pag. 11: lin. 12. l. conijciant. Pag. 12. lin. 23. 1. contigerat. Pag. 13. 1. 13. 1. Modeero. Pag. 15. l. 22. l. consulverit lin. 23. l. fines. Pag. 17. lin. 20 1. quieto in. lin. 28. 1. ad maximam. Pag. 19. lin. 11. 1 finistro. Pag. 20. lin. 1, l. ad secundam. lin. 3. 1. ad deriuandam. Pag 22. lin. 9. 1. adspectum. Pag. 24. lin. 23. 1. mutare. Pag. 28 lin. 4. 1. vis ac robur. lin. 18. 1. aucta funt. Pag. 30. lin. 20. 1. quos. Pag. 31. lin. 15. 1. pro denique, tandem. Pag. 32. lin. 18. 1. facile. Pag. 34. lin. 1. l. eodem. Pag. 35. lin. 24. l. basi alba. Pag. 41. lin. 21. l. totum gregem. Pag. 43. lin. 7. l. annuum Pag. 47. lin. 27. l. appellare liceat. Pag. 49. lin. I. 1. leuandam. lin. 26. l. et eundem. Pag. 50. lin. 6. l. cohaerere. Pag. 51. lin. 11. l. ad terram.

TIGHT
GUTTERS